

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

حکمرانی اقتصادی

Economic Governance

مقطع تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی)

کمیته حکمرانی

ویژه دانشگاه تهران

بیت

نام رشته: حکمرانی اقتصادی

عنوان گرایش: -

گروه تحصیلی: علوم اجتماعی

دوره تحصیلی: تحصیلات تکمیلی

زیرگروه تحصیلی: علوم اقتصادی

نوع مصوبه: تدوین

پیشنهادی: دانشگاه تهران

تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۰۶/۲۶

برنامه درسی تدوین شده دوره تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی) رشته حکمرانی اقتصادی در جلسه شماره ۹۶۵ به تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر قاسم عمو عابدینی

معاون آموزشی

و دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

دکتر رضا نقی زاده

مدیر کل دفتر برنامه ریزی آموزش عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

دانشگاه تهران

برنامه درسی رشته

حکمرانی اقتصادی

ECONOMIC GOVERNANCE

مقطع کارشناسی ارشد

گرایش

حکمرانی توسعه اقتصادی	Economic Development Governance
اقتصاد و سیاست گذاری عمومی	Economics and Public Policy

اعضای کمیته تدوین برنامه:

عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر علیرضا نفیسی
عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر علی رستمیان
عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر حسین ایمانی
عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر سجاد عبدی
عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر حسین جلیلیان
عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر امیررضا نریمانی
عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر سید مهدی پاک‌ذات
عضو هیات علمی دانشگاه تهران	دکتر سید رضا نخلی
عضو هیات علمی پژوهشکده مطالعات فناوری	دکتر زهرا ابوالحسنی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی

طی دهه گذشته اقتصاد و مسائل اقتصادی در هیئت چالش برانگیزترین معضلی که رویاروی کشور قرار گرفته، بازشناخته می‌شود. به رغم این که بسیاری از صاحب نظران و اندیشگران، مسائل فرااقتصادی (اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و...) را به لحاظ هستی‌شناختی پی‌آیند بروز و رسوب دشواری‌های اقتصادی می‌دانند، شوربختانه رهیافت غالب به حل این دشواری‌ها عمدتاً در قالب دو رویکرد عام بروز می‌کند که به‌واقع هر دو در چاره‌جویی و حل مسأله عاجز بوده‌اند: یک رویکرد بر مواجهه‌ی ضربتی و عاجل با مسائل مبتدا دارد و به همین اعتبار گرفتار عوارض ناگزیر سطحی‌انگاری، کوتاه‌مدت‌نگری و تک‌ساحتی‌دیدن امور و مسائل است؛ و رویکرد دیگر با نگاهی جزم‌انگارانه به مبانی اقتصاد مرسوم (مکتب نئوکلاسیک) و تابعیت منفعلانه از مفروضات و بن‌انگاره‌های آن، راه‌حل‌های فراگیر، جهان‌شمول و فرا-زمان/مکان‌مند را برای علاج امراض اقتصادی کشور به پیش می‌نهد. هر دو رویکرد، به رغم تفاوت‌های مسأله‌شناختی و روش‌شناختی بنیادینی که نسبت به یکدیگر دارند، در یک خصیصه مشترک‌اند: غفلت از درهم‌تافتگی سپهرهای گوناگون حیات اجتماعی انسان، خاصه درهم‌تنیدگی مسائل اقتصادی با امور سیاسی، عمومی و اجتماعی؛ حکمرانی اقتصادی سکویی است برای آموختن و آموزاندن این درهم‌تنیدگی‌ها و وابستگی‌های ناگزیر، که از منظری اساساً میان‌رشته‌ای در کار آگاهی‌بخشی فرهنگی/نظری و آماده‌سازی عملیاتی کنش‌گران و کارورزان رسمی و غیررسمی برای فهم، تبیین و حل مسائلی است که در حیات اقتصادی ظهور می‌کنند.

با این وصف، حکمرانی اقتصادی به لحاظ معرفت‌شناختی گستره‌ای و رای جهان‌بینی مکانیستی مسلط در علم اقتصاد مرسوم را شعاع پژوهش و کردارپردازی خود می‌شمارد. در همین راستاست که عنایت به اشارات و لوازم تبیینی/تحلیلی که خارج از میدان گفتمانی نظریه‌ی اقتصادی متعارف هستی می‌یابند - از تحلیل ساختاری نظام اقتصاد سیاسی گرفته تا روان‌شناسی جمعیت‌شناسانه‌ی نسل‌های مختلف - در متن مطالعات حکمرانی اقتصادی قرار می‌گیرد. به سخن دیگر، حوزه مطالعاتی حکمرانی اقتصادی دربرگیرنده‌ی منظومه‌ای متنوع از رشته‌های تعلیمی است که ورای تحلیل‌های تک‌بعدی و فنی رایج در علم اقتصاد مرسوم و زیرشاخه‌های مرتبط با آن در مطالعات مدیریت و سازمان (اقتصاد مالی، اقتصاد حقوق و...)، فضای اندیشگی و عملکردی خود را با ساختن عرصه‌ی مطالعاتی دربرگیرنده و ذوابعاد و استمداد از مفاهیم هستی‌شناسی‌های گونه‌گون از رشته‌های مختلف شکل می‌دهد.

با این وصف، هسته‌ی محوری مطالعات حکمرانی اقتصادی معطوف است به واکاوی نظام ناظر بر نهادها و رویه‌هایی که مقصدشان هماهنگ‌سازی نیروها و جریان‌های هستی‌بخش به حیات اقتصادی است. به همین اعتبار، افزون بر بن‌مایه‌های متداول در بخش‌های فنی تحلیل توسعه‌ی اقتصادی (رشد، اشتغال، و ثبات)، مباحثی نیز که در میدان پیچیده‌ی تحلیل نهادی-بافتاری مطرح‌اند (نظارت و پایش، مدیریت ناترازی‌های اقتصادی، کیفیت تنظیمی، ذی‌نفع‌شناسی، کیفیت نهادی و...) در پیکره‌ی اصلی این مطالعات قرار می‌گیرند. با این اوصاف، از بایسته‌های این برنامه‌ی تعلیمی/پژوهشی، توجه ویژه به مسأله‌ی بومی‌سازی یا همان از آن خود سازی درس‌آموخته‌هایی است که اگرچه در نظام‌های اجتماعی دیگر تجربه شده‌اند، اما از بصیرت‌های الهام‌بخش آن‌ها می‌توان در طراحی پویش‌گری‌های اثربخش در حل مسائل اقتصادی بهره جست.

ب) اهداف

در طول دوره‌ی کارشناسی ارشد در این رشته، دانشجویان مبانی نظری و مفاهیم کلیدی در حوزه‌ی حکمرانی، سیاست‌گذاری عمومی، تحلیل اقتصادی و مدیریت را می‌آموزند. آنها با بهره‌جویی از ابزارهای تحلیلی و مدیریتی، به تجزیه و تحلیل مسائل مرتبط با حکمرانی اقتصادی می‌پردازند و توانمند می‌شوند تا راهکارهایی برای بهبود عملکرد سازمان‌ها و سیاست‌های عمومی ارائه دهند. افزون بر این، دانشجویان در این رشته می‌توانند با مباحث مرتبط با حکمرانی بین‌المللی، حکمرانی اسلامی و مطالعات موردی در حکمرانی اقتصادی را فراگیرند. هدف اصلی این رشته آموزش دانشجویان در زمینه‌های نظری و عملی حکمرانی اقتصادی است تا آنها بتوانند در سازمان‌ها، دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی و دیگر موسسات اقتصادی نقش موثری ایفا کنند و تصمیماتی اثربخش در زمینه‌های مختلف اقتصادی و سیاسی بگیرند.

هدف کلی:

- تربیت و پرورش حکمرانان و پژوهشگران حکمرانی در ساحت‌های اقتصاد و توسعه برای مشارکت موثر در بهبود و توسعه نظام حکمرانی کشور مبتنی بر نظام اسلامی

اهداف جزئی:

- ایجاد نگرش نظام‌مند و کل‌نگر نسبت به منافع ملی، امنیت ملی، قدرت ملی، تحولات اجتماعی-سیاسی و سیاست‌های کلی نظام
- تعمیق نگرش اسلامی فراگیران در حوزه حکمرانی و اقتصاد
- شناخت ابعاد فرااقتصادی حکمرانی اقتصادی
- کسب مهارت‌های لازم برای اجماع‌سازی و حل تعارض منافع در خصوص مسائل حکمرانی اقتصادی
- بهره‌مندی از نظریات اقتصادی برای تحلیل مسائل حکمرانی
- تقویت مهارت‌های پژوهشی در تحلیل مسائل حکمرانی

پ) اهمیت و ضرورت

در دنیای پیچیده و در حال تحول کنونی، نمی‌توان تنها با اتکاء صرف به نظریه‌های مرسوم اقتصادی به حکمرانی و سیاست‌گذاری مطلوب دست یافت. بر این اساس لازم است در کنار آموزش دروس اقتصاد، مباحث حکمرانی و سیاست‌گذاری نیز تدریس شود تا دانش‌آموختگان با نگاهی جامع‌تر بتوانند مسائل را تحلیل و توصیه‌های سیاستی ارائه نمایند. شوربختانه رهیافت غالب به حل این دشواره‌ها عمدتاً در قالب دو رویکرد عام بروز می‌کند که به‌واقع هر دو در چاره‌جویی و حل مسأله عاجز بوده‌اند: یک رویکرد بر مواجهه ضربتی و عاجل با مسائل مبتنا دارد و به همین اعتبار گرفتار عوارض ناگزیر سطحی‌انگاری، کوتاه‌مدت‌نگری و تک‌ساحتی‌دیدن امور و مسائل است؛ و رویکرد دیگر، با نگاهی جزم‌انگارانه به مبانی اقتصاد مرسوم (مکتب نئوکلاسیک) و تابعیت منفعلانه از مفروضات و بن‌انگاره‌های آن، راه‌حل‌های فراگیر، جهان‌شمول و فرا-زمان/مکان‌مند را برای علاج امراض اقتصادی کشور به پیش می‌نهد. هر دو رویکرد، به رغم تفاوت‌های مسأله‌شناختی و روش‌شناختی بنیادینی که نسبت به یکدیگر دارند، در یک خصیصه مشترک‌اند: غفلت از درهم‌تافتگی سپهرهای گوناگون حیات اجتماعی انسان، خاصه درهم‌تیدگی مسائل اقتصادی با امور سیاسی، عمومی و اجتماعی؛ حکمرانی اقتصادی سکویی است برای آموختن و آموختن این درهم‌تیدگی‌ها و وابستگی‌های ناگزیر، که از منظری اساساً میان‌رشته‌ای در کار آگاهی‌بخشی فرهنگی/نظری و آماده‌سازی عملیاتی

کنش‌گران و کارورزان رسمی و غیررسمی برای فهم، تبیین و حل مسائلی است که در حیات اقتصادی ظهور می‌کنند. حکمرانی اقتصادی به‌لحاظ معرفت‌شناختی، گستره‌ای ورای جهان‌بینی مکانیستی مسلط در علم اقتصاد مرسوم را شعاع پژوهش و کردارپردازی خود می‌شمارد. در همین راستاست که عنایت به اشارات و لوازم تبیینی/تحلیلی که خارج از میدان گفتمانی نظریه‌ی اقتصادی متعارف هستی می‌یابد - از تحلیل ساختاری نظام اقتصاد سیاسی گرفته تا روان‌شناسی جمعیت‌شناسانه‌ی نسل‌های مختلف - در متن مطالعات حکمرانی اقتصادی قرار می‌گیرد.

رشته حکمرانی اقتصادی در رشته‌های حکمرانی اقتصادی، سیاست‌گذاری عمومی (گرایش سیاست‌گذاری اقتصادی)، مطالعات توسعه و حکمرانی توسعه در مدارس حکمرانی و دانشکده‌های سیاست‌گذاری عمومی و امور عمومی ارائه می‌شود.

به‌طور کلی مباحث ارائه شده در این رشته‌ها را می‌توان در چند دسته برشمرد: ۱- شناخت مفاهیم اقتصادی با رویکرد حل مسئله حکمرانی و ابزارهای اقتصاد بخش عمومی مانند بودجه مالیات و یارانه، ۲- سیاست‌گذاری و اداره عمومی، ۳- اقتصادسنجی، آمار و تحلیل‌های کمی و داده‌محور، ۴- توسعه و نهادهای سیاسی اجتماعی زیربنای آن، ۵- اصول و مهارت‌های رهبری و سازماندهی و ۶- پایان‌نامه و پروژه عملی است. بررسی رشته‌های مرتبط و دسته‌بندی فوق به‌طور تفصیلی در پیوست قابل مشاهده است.

فهرست رشته‌های مرتبط با رشته حکمرانی اقتصادی در تعدادی از دانشگاه‌های معتبر دنیا در جدول ۱ آمده است:

جدول ۱- فهرست رشته‌های مرتبط با رشته حکمرانی اقتصادی در تعدادی از دانشگاه‌های معتبر دنیا

نام کشور	نام دانشگاه	نام رشته
انگلستان	دانشگاه آکسفورد	سیاست‌گذاری عمومی ^۱ (گرایش سیاست‌گذاری اقتصادی) اقتصاد برای توسعه ^۲
	مدرسه اقتصاد لندن	مطالعات توسعه (گرایش اقتصاد توسعه کاربردی) ^۳ سیاست‌گذاری توسعه برای توسعه بین‌الملل ^۴
	دانشگاه کمبریج	مطالعات توسعه ^۵
	دانشگاه منچستر	توسعه بین‌الملل: سیاست‌گذاری و مدیریت توسعه ^۶
	ساسکس دانشگاه	حکمرانی، توسعه و سیاست‌گذاری عمومی ^۷
آلمان	مدرسه هرتی	سیاست‌گذاری عمومی ^۸
امریکا	دانشگاه هاروارد	توسعه بین‌الملل ^۹

^۱ Master of Public Policy: <https://www.bsg.ox.ac.uk/study/mpp>

^۲ MSc in Economics for Development: <https://www.qeh.ox.ac.uk/course/msc-economics-development>

^۳ MSc Development Studies (Specialization: Applied Development Economics): <https://www.lse.ac.uk/study-at-lse/Graduate/degree-programmes-2024/MSc-Development-Studies>

^۴ MSc in Economic Policy for International Development: <https://www.lse.ac.uk/study-at-lse/Graduate/degree-programmes-2024/MSc-Economic-Policy-for-International-Development>

^۵ MPhil & PhD in Development Studies: <https://www.devstudies.cam.ac.uk/studywithus/mphil-in-development-studies>

^۶ MSc International Development: Public Policy and Management: <https://www.manchester.ac.uk/study/masters/courses/list/01211/msc-international-development-public-policy-and-management/>

^۷ MA Governance, Development & Public Policy: <https://www.sussex.ac.uk/study/masters/courses/governance-development-and-public-policy-ma>

^۸ Master of Public Policy: <https://www.hertie-school.org/en/mpp>

^۹ MPA in International Development: <https://www.hks.harvard.edu/educational-programs/masters-programs/master-public-administration-international-development>

سیاست گذاری عمومی (گرایش توسعه بین الملل و گرایش اقتصاد و سیاست گذاری عمومی) ^{۱۰}	دانشگاه استنفورد	
توسعه در عمل ^{۱۱}	دانشگاه لایدن	هلند
مدیریت دولتی (گرایش اقتصاد و حکمرانی) ^{۱۲}	دانشگاه اراسموس	
مطالعات توسعه (گرایش اقتصاد توسعه و حکمرانی و سیاستگذاری توسعه) ^{۱۳}	دانشگاه ملی استرالیا	استرالیا
اقتصاد توسعه و بین الملل ^{۱۴}	ساینسس پو	فرانسه
سیاست گذاری عمومی (گرایش سیاستگذاری اقتصادی) ^{۱۵}		

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

تعداد و نوع واحدهای درسی به صورت جدول ۲ است که در جداول بعدی به تفصیل تشریح خواهد شد.

جدول ۲- توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس عمومی	-
دروس پایه	-
دروس تخصصی الزامی	۱۰
دروس تخصصی اختیاری	۱۶
پروژه/رساله/ پایان نامه	۶
جمع	۳۲

ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش آموختگان:

مقصد فرایند تعلیمی این رشته که در قالب سلسله درس ها و پایان نامه به دانشجویان ارائه می شود شناخت عمیق و تجهیز آن ها به مبانی و ابزارهای بایسته در حوزهی تحلیل حکمرانی اقتصادی است. دانش آموختگان این مقطع، پس از طی مراحل تعلیمی، قادر خواهند بود تا با بهره جویی از دانش کسب شده در طول این دوره، آمادگی لازم را برای ارائه ی پاسخ های عالمانه و چاره ساز به مسائل گوناگونی که در حوزه ی حکمرانی اقتصادی بروز می کنند، کسب نمایند. این رشته بر آن است تا دانشجویان فرآیندهای سیاسی، اقتصادی و سازمانی در حوزه ی حکمرانی اقتصادی را بشناسند و توانایی درک و تحلیل رابطه بین حکومت و اقتصاد را به آنها بیاموزد. دانشجویان این توانایی را کسب می کنند تا تأثیر سیاست های عمومی مختلف را بر اقتصاد مورد بررسی قرار داده و پیامدهای حاصله را واکاوند. همچنین از رهگذر

¹⁰ Master in Public Policy (Fields: International Development & Economics and Public Policy):

<https://spia.princeton.edu/graduate-programs/master-public-policy/fields-study>

¹¹ Master of Development Practice (MDP): <https://gspp.berkeley.edu/programs/master-of-development-practice-mdp>

¹² MSc Public Administration (Specialization: Economics and Governance): <https://www.universiteitleiden.nl/en/education/study-programmes/master/public-administration/economics-and-governance>

¹³ MA Development Studies (Majors: Economics of Development & Governance and Development Policy): <https://www.eur.nl/en/master/development-studies>

¹⁴ Master of International and Development Economics: <https://programsandcourses.anu.edu.au/2024/program/midec>

¹⁵ MPP (Specialization: Economic Policy): <https://crawford.anu.edu.au/study/graduate-degrees/master-public-policy-economic-policy-specialisation>

مطالعه و تحلیل مسائل مرتبط با حکمرانی عمومی و خصوصی، دانشجویان در این رشته می‌توانند راهکارهای بهبود عملکرد سازمان‌ها و سیاست‌های عمومی را ارائه کنند.

در جدول ۳ مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه و عمومی کسب شده و دروس مرتبط با آنها آورده شده است.

جدول ۳- مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه و عمومی کسب شده و دروس مرتبط با آنها

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
توانمندی تجزیه و تحلیل اقتصادی، برنامه‌ریزی و حکمرانی اجرای سیاست‌های اقتصادی در سطح کلان	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد خرد در حکمرانی
	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد کلان در حکمرانی
	اقتصاد بخش عمومی
	آمار و علم داده در حکمرانی
	کاربرد اقتصادسنجی در حکمرانی اقتصادی
	مالیه عمومی و سیاست‌گذاری اقتصادی (مالیات‌ها و بودجه‌ریزی)
	برنامه‌ریزی توسعه و تحولات آن در ایران
فهم تأثیرات عوامل فرااقتصادی بر عملکرد اقتصادی و سیاست‌های توسعه‌ای با تأکید بر شرایط کشور ایران	اقتصاد توسعه
	اقتصاد سیاسی
	نهادهای توسعه
	نهادهای اجتماعی و توسعه اقتصادی
	تاریخ تحولات نهادهای اقتصادی در ایران
	حکمرانی پیشرفت در ایران
	توسعه اقتصادی محلی و اجتماع‌محور
	اقتصاد توسعه پیشرفته
	حکمرانی از نظر تا اجرا
	آمار و علم داده در حکمرانی
مهارت در تحلیل نظری و تجربی تصمیم‌گیری و اجرای سیاست در بخش عمومی و طراحی سیاست‌های مطلوب	نظریه بازی‌ها و طراحی مکانیسم
	اقتصاد رفتاری و سیاست‌گذاری
	نظریه‌های مدیریت دولتی
	رهبری در حکمرانی
	حکمرانی پیشرفت در ایران
	دیپلماسی اقتصادی
	حکمرانی تطبیقی توسعه (بازخوانی تجربه کشورها)
	سمینار موضوعات منتخب در حکمرانی اقتصادی
	دروس مرتبط
	مبانی فلسفی: نقد و بررسی نظریه‌های حکمرانی
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	شناخت مفاهیم پایه حکمرانی و نظریه‌های مبنا در حکمرانی و نقد آنها و ایجاد توانایی شناخت، تحلیل و ارائه راه حل برای نظام مسائل حکمرانی
	خط مشی گذاری و ارزیابی خط مشی
	روش‌های حل مسائل حکمرانی: چالش‌ها و استراتژی‌ها ۱

ایجاد نگرش نظام مند و کل نگر نسبت به منافع ملی، امنیت ملی، قدرت ملی، ساختار و سیاست های کلی نظام	حکمرانی و امنیت ملی
تعمیق نگرش اسلامی فراگیران در حوزه حکمرانی	حکمرانی اسلامی

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

پذیرش برای رشته حکمرانی اقتصادی مطابق آیین نامه های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود. پذیرش دانشجویان در این رشته به صورت تلفیقی شامل (۱) آزمون سراسری و (۲) گزینش استعداد های درخشان مطابق سازو کار های پیش بینی شده در آیین نامه های وزارتی خواهد بود. از طریق آزمون سراسری چند برابر ظرفیت مورد نیاز به مصاحبه دعوت خواهند شد و لیست منتخبین برای ورود به دوره کارشناسی ارشد در نهایت معرفی خواهد شد. در مرحله مصاحبه داشتن سوابق آموزشی، پژوهشی و به خصوص سوابق کاری در حوزه های مرتبط با مباحث حکمرانی اقتصادی، از معیار های گزینش نهایی دانشجویان متقاضی ورود به دوره کارشناسی ارشد خواهد بود.

در صورت نیاز و با تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه ذی ربط، صرف نظر از رشته تحصیلی مقاطع قبلی دانشجویان، وی موظف خواهد بود تعدادی از دروس مقاطع قبلی را به عنوان دروس جبرانی بگذرانند. تعداد و چگونگی گذراندن دروس جبرانی مطابق آیین نامه های وزارتی خواهد بود. دارا بودن شرایط زیر و کسب نمرات لازم از دروس امتحانی جدول ۴ برای ورود به این رشته ضروری می باشد.

- داشتن شرایط عمومی ورود به مقطع کارشناسی ارشد

- داشتن حداقل مدرک کارشناسی در زمان ثبت نام در مقطع کارشناسی ارشد

- نحوه جذب دانشجویان از طریق آزمون سراسری است و موارد و ضرایب امتحانی به شرح جدول ۴ می باشد.

جدول ۴ - دروس امتحانی

ضریب	نام درس
۲	زبان تخصصی
۲	ریاضی و آمار
۲	اصول علم اقتصاد (اقتصاد خرد - اقتصاد کلان)
۲	نظریه های حکمرانی
۲	تصمیم گیری و خط مشی گذاری عمومی

چ) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته

برای اجرا و گسترش این رشته، موارد زیر بایستی مد نظر قرار گیرد:

- ۱- تربیت نیروی انسانی به عنوان هیئت علمی. با توجه به نوپایی این رشته در کشور، لازم است هیئت علمی با شایستگی همزمان علمی و تجربه اجرایی در کشور در طول سالیان اول اجرای رشته، تربیت و جذب شود.
- ۲- سرفصل های جاری به عنوان نسخه اولیه سرفصل های حکمرانی اقتصادی بایستی با دقت در دانشگاه های طراز اول کشور اجرا شده و در عمل مورد تجربه و اصلاح قرار گیرد. ضروری است این سرفصل ها در چند سال آینده مورد بازنگری و بهبود قرار گیرد.

- ۳- پس از اجرای اولیه در دانشگاه تهران و تربیت اعضای هیئت علمی، اعطای مجوز به سایر دانشگاه‌ها و تأسیس دانشکده‌های حکمرانی در دانشگاه‌های دارای آمادگی، برای گسترش رشته ضروری است.
- ۴- نیاز به تعاملات علمی بین‌المللی در حوزه‌های حکمرانی و سیاست‌گذاری اقتصادی و توسعه برای تثبیت رشته و تبیین هویت مستقل آن در نظام علمی مورد نیاز است.
- ۵- نیاز به تعاملات گسترده دانشکده و اعضای هیئت علمی با دستگاه‌های اجرایی و افراد دارای سابقه اجرایی مورد نیاز است. این ارتباط منجر به مواجهه مستقیم اعضا با مسائل کشور، آشنایی هر چه بیشتر با اقتضائات سیاسی-اجتماعی و اشتغال‌پذیری دانشجویان خواهد شد.

۵) زمینه‌های شغلی حال و آینده

فارغ‌التحصیلان این رشته قادر خواهند بود علاوه بر بکارگیری نظریه‌های اقتصادی، از دانش حکمرانی و سیاست‌گذاری نیز در تحلیل مسائل اقتصادی کشور استفاده نمایند و تحلیل‌ها، توصیه‌های سیاستی و ارزیابی‌های بهتری از علل موفقیت‌ها و شکست‌ها در عرصه حکمرانی و سیاست‌گذاری ارائه نمایند. بر این اساس فارغ‌التحصیلان این رشته توانایی همکاری در بخش‌های علمی و پژوهشی و ارائه راهکارهای بدیل برای چالش‌های حکمرانی اقتصادی کشور را دارند. علاوه بر این آن‌ها قادر خواهند بود در مراکز سیاست‌گذاری نیز توصیه‌های سیاستی بدیع و مفیدی ارائه نمایند. آن‌ها قادر می‌شوند به طراحی و اجرای سیاست‌های مدیریتی، برنامه‌ریزی استراتژیک و کنترل عملکرد سازمان‌ها در بخش‌های عمومی و خصوصی. آن‌ها می‌توانند در طراحی و اجرای سیاست‌های عمومی دولتی و سازمان‌های مرتبط با دولت مشارکت کنند؛ توانایی تحلیل مسائل اقتصادی و اجتماعی را دارند و می‌توانند راهکارهای مؤثر و پایدار برای توسعه اقتصادی، تقسیم عادلانه منابع و مدیریت بحران‌های اقتصادی ارائه دهند. همچنین می‌توانند به عنوان مقام مشاوران سیاستی در سازمان‌ها و نهادهای مختلف عمومی و بخش خصوصی فعالیت کنند. آن‌ها توانایی تحلیل و بررسی مسائل اقتصادی را دارند و می‌توانند به صورت استراتژیک راهکارهای مناسبی را برای تصمیم‌گیری‌های سیاستی ارائه دهند.

دانش‌آموختگان این رشته با دستیابی به نگرش‌ها و تا حدودی مهارت‌های مورد نیاز برای حل مسئله قادر خواهند بود در هر یک از مسیرهای شغلی زیر نقش‌آفرینی کنند:

۱. در دولت و نهادهای حاکمیتی، به عنوان متخصص و مشاور توسعه، پیشرفت و سیاست‌گذاری اقتصادی،
۲. در مراکز علمی و پژوهشی و اندیشکده‌ها به عنوان تحلیلگر و مشاور،
۳. در سازمان‌های مردم‌نهاد به عنوان فعالان و اصلاح‌گران اجتماعی،
۴. و در بخش خصوصی به عنوان یک تحلیلگر صنایع و اصناف و متخصص یا مشاور سیاسی و اجتماعی کسب و کارها.

۵) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی

همه تمدن‌های بشری، به مسئله اقتصاد به عنوان یکی از پایه‌های اصلی برای معیشت و قدرت، پاسخ‌هایی ارائه کرده‌اند. انقلاب اسلامی ایران نیز از همان ابتدا اقتصاد را به عنوان یکی از پایه‌های اساسی جامعه مورد توجه قرار داد و موضوعاتی مانند عدالت، خودکفایی، رشد، تولید، استقلال، اقتصاد مقاومتی و... مورد توجه رهبران و صاحب‌نظران آن بوده است. لذا مسائل اقتصادی از عمده‌ترین مسائلی هستند که نظام حکمرانی در پی پاسخ به آنهاست؛ مسائلی از قبیل رشد اقتصادی، کاهش نابرابری و فقر، افزایش اشتغال، بهبود نظام‌های بودجه‌ریزی، مالیات‌ستانی و بازتوزیع و موضوعاتی که ذیل مفهوم کلی توسعه و پیشرفت از آنها یاد می‌شود. با این حال بسیاری از این متغیرهای اقتصادی نه تنها ریشه در نهادهای سیاسی، اجتماعی، روانشناختی و سازمانی دارد که معمولاً خارج از حوزه مطالعه علم اقتصاد است بلکه اثرات معتنا بهی

در این عرصه‌ها داشته است. رشته حکمرانی اقتصادی در پی ارائه راه‌حل‌هایی برای مسائل اقتصادی با نگاهی چند رشته‌ای و فراتر از محدوده علم اقتصاد است. دانش‌آموختگان این مقطع، پس از طی مراحل تعلیمی، قادر خواهند بود تا با بهره‌جویی از دانش کسب‌شده در طول این دوره، آمادگی لازم را برای ارائه‌ی پاسخ‌های عالمانه و چاره‌ساز به مسائل گوناگونی که در حوزه‌ی حکمرانی اقتصادی بروز می‌کنند، کسب نمایند. این رشته بر آن است تا دانشجویان فرآیندهای سیاسی، اجتماعی و سازمانی در حوزه‌ی حکمرانی اقتصادی را بشناسند و توانایی درک و تحلیل رابطه بین حکومت و اقتصاد را بیاموزند. دانشجویان این توانایی را کسب می‌کنند تا تأثیر سیاست‌های عمومی مختلف را بر اقتصاد مورد بررسی قرار داده و پیامدهای حاصله را واکاوند. همچنین از رهگذر مطالعه و تحلیل مسائل مرتبط با حکمرانی عمومی و خصوصی، دانشجویان در این رشته می‌توانند راهکارهای بهبود عملکرد سازمان‌ها و سیاست‌های عمومی را ارائه کنند.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول ۵ - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی*

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		نظری	عملی		
۱	روش های کمی و کیفی پژوهش در علوم اجتماعی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۲	انگلیسی برای علوم انسانی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۳	اصول و مبانی علم اقتصاد (اقتصاد خرد و کلان)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۴	حقوق اساسی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۵	تصمیم گیری و خط مشی گذاری عمومی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-

*: گذراندن حداکثر ۱۲ واحد از دروس جبرانی فوق به تشخیص استاد راهنما و با توجه به مقطع تحصیلی پیشین دانشجو امکان پذیر است.

جدول ۶ - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی*

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		نظری	عملی		
۱	مبانی فلسفی: نقد و بررسی نظریه‌های حکمرانی	۲	۱	۱	۲	۱۶	۱۶	۳۲	-	-
۲	خط مشی گذاری و ارزیابی خط مشی	۲	۱	۱	۲	۱۶	۱۶	۳۲	-	-
۳	روش‌های حل مسائل حکمرانی: چالش‌ها و استراتژی‌ها ۱	۲	۱	۱	۲	۱۶	۱۶	۳۲	-	-
۴	حکمرانی و امنیت ملی	۲	۱	۱	۲	۱۶	۱۶	۳۲	-	-
۵	حکمرانی اسلامی	۲	۱	۱	۲	۱۶	۱۶	۳۲	-	-
۶	اقتصاد بخش عمومی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۷	اقتصاد توسعه	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-

* گذراندن ۱۰ واحد از دروس تخصصی فوق به تشخیص استاد راهنما و پیش‌زمینه تحصیلی دانشجو الزامی است.

جدول ۷ - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری گرایش اقتصاد و سیاست گذاری عمومی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	مختلط		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه است.	نظری	عملی		
۱	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد خرد در حکمرانی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۲	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد کلان در حکمرانی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد خرد در حکمرانی	-
۳	اقتصاد سیاسی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۴	نهادهای توسعه	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۵	آمار و علم داده در حکمرانی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۶	حکمرانی از نظر تا اجرا	۲	۱	۱	۲	۱۶	*		۱۶	۳۲	-	-
۷	دیپلماسی اقتصادی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۸	نظریه‌های مدیریت دولتی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۹	رهبری در حکمرانی	۲	۱	۱	۲	۱۶	*		۱۶	۳۲	-	-

۱۰	حکمرانی پیشرفت در ایران	۲	۱	۱	۲	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۱	اقتصاد رفتاری و سیاست گذاری عمومی	۲	۲	-	-	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۲	حکمرانی تطبیقی توسعه (بازخوانی تجربه کشورها)	۲	۱	۱	۲	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۳	سمینار موضوعات منتخب در حکمرانی اقتصادی	۲	۱	۱	۲	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۴	کاربرد اقتصادسنجی در حکمرانی اقتصادی	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-
۱۵	نظریه ی بازی ها و طراحی مکانیسم	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-
۱۶	مالیه عمومی و سیاست گذاری اقتصادی ۱ - مالیات ها	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-
۱۷	مالیه عمومی و سیاست گذاری اقتصادی ۲ - بودجه ریزی عمومی	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-
۱۸	برنامه ریزی توسعه و تحولات آن در ایران	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-
۱۹	مباحثی در فلسفه علم و روش شناسی علم اقتصاد	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-
۲۰	تاریخ اندیشه های اقتصادی	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-
۲۱	مضامین منتخب در اقتصاد اسلامی	۲	۲	-	-	۱۶	*	۱۶	۳۲	-	-

*: گذراندن ۱۰ واحد از دروس تخصصی فوق به تشخیص استاد راهنما و پیش زمینه تحصیلی دانشجو الزامی است.

جدول ۸ - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری گرایش حکمرانی توسعه اقتصادی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	پژوهشی		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه است.	نظری	عملی		
۱	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد خرد در حکمرانی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۲	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد کلان در حکمرانی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد خرد در حکمرانی	-
۳	اقتصاد سیاسی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۴	نهادهای توسعه	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۵	آمار و علم داده در حکمرانی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۶	حکمرانی از نظر تا اجرا	۲	۱	۱	۲	۱۶	*		۱۶	۳۲	-	-
۷	دیپلماسی اقتصادی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۸	نظریه‌های مدیریت دولتی	۲	۲	-	-	۱۶	*		۳۲	-	-	-
۹	رهبری در حکمرانی	۲	۱	۱	۱	۱۶			۱۶	۳۲	-	-

۱۰	حکمرانی پیشرفت در ایران	۲	۱	۱	۲	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۱	اقتصاد رفتاری و سیاست گذاری عمومی	۲	۲	-	-	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۲	حکمرانی تطبیقی توسعه (بازخوانی تجربه کشورها)	۲	۱	۱	۲	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۳	سمینار موضوعات منتخب در حکمرانی اقتصادی	۲	۱	۱	۲	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۴	اقتصاد توسعه پیشرفته	۲	۲	-	-	۱۶		۱۶	۳۲	-	اقتصاد توسعه
۱۵	نهادهای اجتماعی و توسعه اقتصادی	۲	۲	-	-	۱۶		۱۶	۳۲	-	نهادهای توسعه
۱۶	تاریخ تحولات نهادهای اقتصادی در ایران	۲	۲	-	-	۱۶		۱۶	۳۲	-	-
۱۷	توسعه اقتصادی محلی و اجتماع محور	۲	۲	-	-	۱۶		۱۶	۳۲	-	-

*: دانشجوی می تواند با نظر استاد راهنما، مسئله پژوهشی، پیش زمینه تحصیلی و تمایل خود ۱۶ واحد از دروس این جدول را انتخاب نماید.

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

الف: عنوان درس به فارسی: مبانی فلسفی: نقد و بررسی نظریه‌های حکمرانی			
عنوان درس به انگلیسی:		Philosophical Foundations of Governance	
دروس پیش‌نیاز:		-	
دروس هم‌نیاز:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۴۸	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)			
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است	
نظری		پایه	
عملی		تخصصی الزامی	
نظری-عملی		تخصصی اختیاری	
پروژه/رساله/پایان‌نامه		مهارتی-اشتغال پذیری	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

شناخت و تحلیل مفهوم حکمرانی از انتزاع تا انضمام

اهداف ویژه:

۱. اهداف شناختی:

- شناخت حکمرانی در نگاه پارادایم‌های گوناگون
- شناخت نظریه‌ها و انواع حکمرانی
- شناخت چالش‌های حکمرانی

۲. اهداف رفتاری:

- کسب توانمندی نقد و تحلیل زوایای گوناگون نگاه به مسئله حکمرانی
- کسب توانمندی ارائه مدل حکمرانی متناسب با چالش‌های حکمرانی در ایران

پ) سرفصل‌ها:

۱. تبارشناسی واژه حکمرانی
۲. حکمرانی در نگاه پارادایم‌های گوناگون
۳. حکمرانی حکمرانی
۴. حکمرانی در سیاستگذاری عمومی و مدیریت دولتی
۵. نظریه‌های حکمرانی
۶. انواع حکمرانی
۷. چالش‌های حکمرانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

کارگاه: بررسی چالش‌های حکمرانی در ایران

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. نجفی رستاقی، حیدر، و اسمعیلی گیوی، محمدرضا (۱۴۰۱). حکمرانی: رهیافت‌ها و فناوری‌ها، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. خان‌محمدی، هادی و خداپرست، عباس (۱۴۰۱). نظریه حکمرانی از منظر اندیشمندان، تهران: انتشارات سازمان جهاد دانشگاهی تهران.
۳. شفریتز، جی.ام، و هاید، آبرت. سی (۱۴۰۰). پیشگامان مدیریت دولتی، ترجمه سیدمحمد مقیمی، امیرحسین عبدالله‌زاده و حسین ایمانی. تهران: انتشارات سمت.
4. Ansell, Christopher, Torfing, Jacob (2022). Theories of Governance, Edward Elgar Publisher.
5. Bevir, Mark (2010). Handbook of Governance, Sage Publication Ltd.

الف: عنوان درس به فارسی: خط‌مشی‌گذاری و ارزیابی خط‌مشی			
نوع درس و واحد		Policy Making and Policy Evaluation	
پایه ☐ نظری ☐		عنوان درس به انگلیسی:	
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐		دروس پیش‌نیاز:	
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☒		دروس هم‌نیاز:	
پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐		۴۸	تعداد ساعت:
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☒ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		وضعیت آمایش/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

شناخت و تحلیل خط‌مشی‌گذاری

اهداف ویژه:

۱) اهداف شناختی:

- شناخت مبانی خط‌مشی‌گذاری عمومی
- شناخت نظریات تصمیم‌گیری در مدیریت
- شناخت مدل‌های خط‌مشی‌گذاری
- شناخت مبانی خط‌مشی‌گذاری مسائل حوزه‌های خاص مرتبط

۲) اهداف رفتاری:

- کسب توانمندی نقد و تحلیل شیوه تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری در مورد مسائل حوزه‌های خاص مرتبط
- کسب توانمندی بومی‌سازی مدل‌های خط‌مشی‌گذاری عمومی متناسب با بافت اجتماعی ایران

مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ماهیت خط‌مشی‌گذاری و ارزیابی خط‌مشی
۲. نظریه‌های کلاسیک تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی
۳. انواع عقلانیت در تصمیم‌گیری عمومی
۴. نظریه مرحله‌ای خط‌مشی‌گذاری عمومی
۵. نظریه‌های شبکه‌ای و جریان‌ات چندگانه خط‌مشی‌گذاری
۶. چارچوب‌های ارزیابی خط‌مشی عمومی
۷. ارزشیابی عملکرد دولت و حکومت
۸. آزمایشگاه خط‌مشی و حکمرانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

کارگاه: بررسی چالش‌های حکمرانی در ایران
سمینار: بررسی نحوه ارزیابی خط‌مشی عمومی حوزه خاص مرتبط

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. پورعزت، علی اصغر، برهانی، ته‌مین، و فقیهی، محمدحسین (۱۴۰۱). آزمایشگاه خط‌مشی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. پورعزت، علی اصغر، و سیدرضائی، میرعقوب (۱۳۹۷). ارزشیابی عملکرد دولت و حکومت، تهران: انتشارات سمت.
۳. ساباتی، پل (۱۳۹۳). نظریه‌های فرآیند خط‌مشی عمومی، ترجمه حسن دناپی فرد، تهران: انتشارات صفار
۴. شفریتز و هاید (۱۴۰۰). پیشگامان مدیریت دولتی. ترجمه سید محمد مقیمی، امیرحسین عبدالله‌زاده، حسین ایمانی، تهران: انتشارات سمت.

5.

Thomas A. Birkland . (2019). An introduction to the policy process: Theories, concepts, and models of public policy making. London: Routledge.

الف: عنوان درس به فارسی: روش های حل مسائل حکمرانی: چالش ها و استراتژی ها ۱		
عنوان درس به انگلیسی:	Challenges & Strategies (1)	
درس پیش نیاز:	نوع درس و واحد	
درس هم نیاز:	☐ نظری ☐ پایه ☐ عملی ☒ تخصصی الزامی	
تعداد واحد:	۲	☒ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐ پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری
تعداد ساعت:	۴۸	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒ مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐ مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

فهم نسبت چالش ها و استراتژی ها از زوایای گوناگون

اهداف ویژه:

۱. اهداف شناختی:

شناخت استراتژی های رویارویی با چالش ها

۲. اهداف رفتاری:

کاربست اندیشه های نظری برای رویارویی با چالش های حوزه های خاص مرتبط

پ) سرفصل ها:

۱. مسئله یابی و خلاقیت

۲. همانندسازی

▪ شناخت منطق قیاس، استقراء، ابداع و همانندسازی

▪ ساخت های همانندسازی

۳. دانش بومی

۴. تعارض

▪ دموکراسی عمیق: ایده و اجرا

▪ تناثر تعاملی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

سمینار: ارائه تجربه ملی یا بین المللی کاربرد اندیشه های نظری برای رویارویی با چالش های حوزه خاص و بحث انتقادی در کلاس

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. رابرتسون، اس.یان (۱۴۰۰). حل مسئله: دیدگاه هایی از شناخت و علوم اعصاب، ترجمه: حسین زارع و لیلا مرادی. تهران: انتشارات نسل نواندیش.

۲. ریچی، تام (۱۳۹۶). مسائل مخاطره آمیز، آشفتنگی های اجتماعی (مدل سازی پشتیبان تصمیم گیری به کمک تحلیل ریخت شناسانه). ترجمه نیلوفر هاشمی. تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

- Short, Tim. (2015). *Simulation Theory: A psychological and philosophical consideration*. Psychology Press.
- Lewis, M. (2018). *Inside the No (Five Steps to Decisions That Last)* (J. Woodhull, Ed.). Deep Democracy (Pty) Ltd.
- Noveck, B. S. (2021). *Solving Public Problems: A Practical Guide to Fix Our Government and Change Our World*, Ylae University Press.

الف: عنوان درس به فارسی: حکمرانی و امنیت ملی			
نوع درس و واحد		Governance and National security	
پایه ☐ نظری ☐		عنوان درس به انگلیسی:	
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐		دروس پیش نیاز:	
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☒		دروس هم نیاز:	
پروژه/رساله/پایان نامه ☐		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		۴۸	تعداد ساعت:
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☒ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		وضعیت آمایش/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

فهم نسبت امنیت، منافع ملی و حکمرانی

اهداف ویژه:

اهداف شناختی:

- شناخت مفاهیم حوزه امنیت و منافع ملی
- شناخت تطور و تحول مفهوم امنیت
- شناخت گفتمان‌های امنیتی
- شناخت مفهوم امنیت و منافع ملی در حکمرانی حوزه خاص مرتبط

اهداف رفتاری:

- کاربست اندیشه‌های نظری برای تحلیل جایگاه امنیت، منافع ملی و حکمرانی در نگاه علوم سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی، جغرافیای سیاسی و مدیریت دولتی
- کاربست اندیشه‌های نظری برای تحلیل چالش‌های مسئله امنیت و منافع ملی در حکمرانی حوزه خاص مرتبط

پ: سرفصل‌ها:

۱. بررسی مفاهیم حوزه امنیت و منافع ملی
۲. بررسی تطور و تحول مفهوم امنیت
۳. بررسی، تحلیل و نقد گفتمان‌های امنیتی
۴. مکاتب و نظریه‌های امنیت
۵. امنیت چندسطحی (فردی، محلی، فروملی، ملی، منطقه‌ای و جهانی)
۶. تحلیل مفهوم امنیت و منافع ملی در حکمرانی حوزه خاص مرتبط
۷. بررسی نسبت امنیت، منافع ملی و حکمرانی در ایران
۸. نگاهی آینده‌پژوهانه به امنیت و منافع ملی در حکمرانی حوزه خاص مرتبط

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

سمینار: بررسی چالش‌های حوزه امنیت و منافع ملی در حکمرانی حوزه خاص مرتبط
بازدید علمی: بازدید از یکی از دستاوردهای ارزنده مرتبط با امنیت ملی کشور

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. عبدالله‌خانی، علی (۱۳۹۰)، نظریه‌های امنیت معاصر، تهران: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار، ایران.
۲. کاتزنشتاین، پیتر (۱۳۹۸)، فرهنگ امنیت ملی، تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی.
۳. کریمی مله، علی و اکبر بابایی (۱۳۹۶)، امنیت ملی از منظر امام خمینی (ره)، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۴. قالیباف، محمدباقر و مجید غلامی (۱۴۰۲)، منطق تحلیل پیچیدگی در دانش ژئوپلیتیک؛ حکمرانی رژیم‌ها در محیط‌های جغرافیایی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
5. Kennedy, P. (2010). *The rise and fall of the great powers: economic change and military conflict from 1500 to 2000*. Vintage.

الف: عنوان درس به فارسی: حکمرانی اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Islamic Governance	
دروس پیش نیاز:	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	☐ پایه ☐ نظری ☐ عملی ☒ تخصصی الزامی ☐ تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی	
تعداد واحد:	۲	پروژه / رساله / پایان نامه
تعداد ساعت:	۴۸	مهارتی-اشتغال پذیری
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
☐ مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

- فهم نسبت اسلام و حکمرانی
- آشنایی با مفاهیم مرتبط با حکمرانی نظیر عدالت، اخلاق، مردم سالاری، شایسته سالاری از زاویه آیات و روایات.

اهداف ویژه:

اهداف شناختی:

- شناخت حکمرانی اسلامی
- شناخت اندیشه های سیاسی پیامبر (ص) و اهل بیت معصومین (علیهم السلام)

اهداف رفتاری:

- کاربست اندیشه های نظری برای تحلیل اهداف و مختصات الگوی حکمرانی اسلامی

پ: سرفصل ها:

- نسبت عقلانیت و حکمرانی
- نسبت دین و حکمرانی
- اسلام و دموکراسی
- توحید و حکمرانی
- معاد و حکمرانی
- عدالت و حکمرانی
- نبوت، امامت و حکمرانی
- اندیشه های سیاسی پیامبر (ص) و اهل بیت معصومین (علیهم السلام)
- ولایت فقیهان و حکمرانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

سمینار: کاربرست اندیشه های نظری برای تبیین و پاسخگویی گروه هایی از دانشجویان به مسائل مطرح شده توسط گروه هایی دیگر از دانشجویان با تسهیلگری استاد درس و حضور استادان شاخص حوزه و دانشگاه در مسئله

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد
آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- آصف، محمد مهدی، مبانی نظری حکومت اسلامی (بررسی فقهی و تطبیقی) ترجمه محمد سپهری، معاونت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۳۸۵، تهران.
- خراسانی، علی، فقه حکومتی، موسسه حدیث لوح و قلم، ۱۳۹۵، قم.
- مقیمي، سيد محمد، اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام، انتشارات نگاه دانش، ۱۴۰۰، تهران.
- موسوی خلیفائی، سید محمد مهدی؛ حاکمیت در اسلام یا ولایت فقیه؟ قم: دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم، ۱۴۰۰ش.
- خمینی، سید روح الله؛ ولایت فقیه؛ تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ یازدهم، ۱۳۹۴ش.

الف: عنوان درس به فارسی: اقتصاد بخش عمومی			
نوع درس و واحد		Public Economics	
عنوان درس به انگلیسی:		ندارد	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه	
نوع درس و واحد		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه	
نظری		تخصصی الزامی	
عملی		تخصصی اختیاری	
نظری-عملی		پروژه/رساله/پایان نامه	
مهارتی-اشتغال پذیری		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه	
مرتبط با آمایش/مأموریت/آمایش موسسه است		نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف کلی این درس افزایش توانایی دانشجویان در تحلیل نظری و تجربی تصمیم گیری و اجرای سیاست در بخش عمومی است

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی با الگوسازی رفتار و تصمیمات در بخش عمومی
- ۲- آشنایی با نحوه سنجش اثرات سیاست ها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- بودجه و اقتصاد کلان
- ۲- بازتوزیع و انواع مالیات
- ۳- بیمه اجتماعی، بیمه بیکاری، بیمه سلامت، تامین اجتماعی و مستمري
- ۴- عوارض خارجی و کالاهای عمومی و کالاهای عمومی محلی
- ۵- سیاست آموزشی
- ۶- سیاست های بهداشتی
- ۷- رقابت های سیاسی و ترجیحات اقتصاد کلان
- ۸- نقش گروه های ذینفع و لابیگران در تصمیمات اقتصادی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون میان ترم	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

- کولیس، جان، و جونز، فیلیپ (۱۳۸۸). مالیه عمومی و انتخاب عمومی. ترجمه: الیاس نادران، آرش اسلامی، علی چشمی، تهران: انتشارات سمت.
- پورمقیم، سیدجواد (۱۳۹۵). اقتصاد بخش عمومی. تهران: نشر نی.
- Congleton, R. D., Grofman, B. N., & Voigt, S. (Eds.). (2018). The Oxford Handbook of Public Choice, Volume 2. Oxford University Press.
- Mueller, D. C. (2003). Public choice III. Cambridge University Press.
- Atkinson, A., & Stiglitz, J. (1980). Lectures on Public Economics, New York: McGraw Hill.

الف: عنوان درس به فارسی: اقتصاد توسعه		
عنوان درس به انگلیسی:	Development Economics	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒
درس هم نیاز:	ندارد	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☒ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با نظریه ها و مسائل مهم در اقتصاد توسعه

اهداف ویژه:

- ۱- انتظار می رود دانشجویان در پایان این درس مسائل و چالش های توسعه را به خوبی شناسایی و مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.
- ۲- نظریه های اصلی رشد اقتصادی را بشناسند.
- ۳- توسعه را فراتر از رشد اقتصادی درک کنند و شاخص ها و نظریات آن را بشناسند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- توسعه اقتصادی به چه معناست؟
- ۲- تاریخ توسعه: انقلاب صنعتی و استعمار؛ توسعه بین الملل: تکامل دگرگونی توسعه از دهه ۱۹۵۰ به بعد؛ نقاط چرخش در عمل و تفکر توسعه
- ۳- اهداف توسعه: درک مفهوم بهره وری؛ درآمد ملی، درآمد سرانه، نابرابری، امید به زندگی و...
- ۴- سرمایه فیزیکی: سرمایه گذاری و پس انداز
- ۵- سرمایه انسانی: آموزش و سلامت
- ۶- بهره وری: فناوری؛ بهره وری: کارایی: فرهنگ، تجارت، ساختار اقتصاد، دولت؛ بهره وری کل عوامل تولید: مدل های رشد
- ۷- همگرایی و ناهمگرایی
- ۸- آسیب شناسی رشد و استراتژی رشد
- ۹- سیاست صنعتی
- ۱۰- اصلاحات اقتصادی
- ۱۱- شناخت فقر و نظریه تله فقر
- ۱۲- نقدهایی بر نظریه های توسعه و بازبینی چالش های توسعه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
آزمون میان‌ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- بنرجی، آبهیجیت، و دوفلو، استر (۱۳۹۲). اقتصاد فقیر: بازاندیشی بنیادین در شیوه مبارزه با فقر جهانی. ترجمه: جعفر خیرخواهان و مهدی فیضی. تهران: انتشارات دنیای اقتصاد.
- Acemoglu, D. (2008). Introduction to Modern Economic Growth. United Kingdom: Princeton University Press.
- Taylor, J. E., & Lybbert, T. J. (2020). Essentials of development economics (3rd ed.). University of California Press.
- Todaro, M. P. (2020). Economic development (13th ed.). Pearson.
- Willis, K. (2011). Theories and Practices of Development. United Kingdom: Taylor & Francis.

الف: عنوان درس به فارسی: دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد خرد در حکمرانی اقتصادی		
عنوان درس به انگلیسی:	Implications and Applications of Microeconomics in Economic Governance	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	ندارد	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐ نیست ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

با فرض آشنایی دانشجویان با مبانی و نظریه‌های اقتصادی در خصوص رفتار اقتصادی افراد، خانواده‌ها، بنگاه‌ها و بازارها، به چرایی، چگونگی و نتایج محتمل و قابل انتظار از حکمرانی و سیاست‌گذاری دولت، با انواع مثال‌ها و موارد واقعی در کشورها، می‌پردازد.

اهداف ویژه:

انتظار می‌رود در پایان درس دانشجویان بتوانند با استفاده از نظریه‌های اقتصاد خرد، ضمن درک و تحلیل رفتار اقتصادی خانوار و بنگاه و شناخت سازوکارهای بازار، نسبت به چرایی، چگونگی و تبعات دخالت دولت در بازارها قضاوت نمایند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- سیر تاریخ تحلیلی اقتصاد خرد
- ۲- اصول اقتصاد خرد در مکاتب مختلف؛ کلاسیک، کینز، کلاسیک جدید و کیتزینهای جدید
- ۳- جریان طبیعت گرایی در اقتصاد
- ۴- تئوری رفتار مصرف کننده، تئوری رفتار بنگاه
- ۵- تئوری بازار، انواع بازارها
- ۶- چرایی دخالت و سیاست‌گذاری در اقتصاد خرد (سیاست‌های دولت در اقتصاد خرد، شکست بازار)
- ۷- بازار رقابت کامل و انواع سیاست‌گذاری‌های دولتی (تعیین سقف و کف قیمت، اعمال مالیات، لحاظ یارانه و سیاست حمایتی)
- ۸- رفاه مصرف کنندگان و شاخص‌های اندازه‌گیری آن برای تحلیل سیاست‌گذاری و انواع دخالت دولت
- ۹- مفاهیم هزینه در کوتاه‌مدت و بلندمدت و عرضه بنگاه، تحلیل بسط بازار و هزینه مبادله به عنوان ابزاری برای کاهش هزینه بنگاه
- ۱۰- انحصارات و سیاست‌گذاری دولتی (کاربرد ابزار قیمت‌گذاری، مالیات و سوبسید)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۶۰ درصد

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- واریان، هال (۱۳۸۶). رویکردی جدید به اقتصاد خرد میانه. ترجمه: سید جواد پور مقیم، تهران: نشر نی.
- چارلز، موریس، و اوئن، فیلیپس (۱۳۹۴). تحلیل اقتصادی (نظریه و کاربرد) ج. ۱ و ۲. ترجمه: اکبر کمیجانی. تهران: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.
- شاکری، عباس (۱۳۹۹). اقتصاد خرد ۲: نظریه ها و کاربرد ها. تهران: نشر نی.
- منکیو، گریگوری (۱۳۸۶). رویکردی جدید به اقتصاد خرد میانه. ترجمه: حمیدرضا ارباب، تهران: نشر نی.
- Wang, S. (2018). Microeconomic theory. Springer Singapore.

الف: عنوان درس به فارسی: دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد کلان در حکمرانی اقتصادی			
نوع درس و واحد		Implications and Applications of Macroeconomics in Economic Governance	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	دلالت‌ها و کاربرد نظریه اقتصاد خرد در حکمرانی	دروس پیش‌نیاز:
عملی ☐	تخصصی الزامی ☐	ندارد	دروس هم‌نیاز:
نظری-عملی ☐	تخصصی اختیاری ☒	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐	مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐		تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش مؤسسه است ☐	مرتبط با آمایش/مأموریت مؤسسه نیست ☒	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف آشنایی عمیق با نظریه‌های کلان اقتصادی و بکارگیری آن در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی و عمومی است

اهداف ویژه:

انتظار می‌رود در پایان درس دانشجویان بتوانند با استفاده از نظریه‌های اقتصاد کلان، ضمن درک و تحلیل رفتار عوامل اقتصادی، بتوانند سیاست‌های پولی و مالی دولت را در کشور تجزیه و تحلیل کنند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. سیر تاریخ تحلیلی اقتصاد کلان
۲. اصول اقتصاد کلان در مکاتب مختلف؛ کلاسیک، کینز، کلاسیک جدید و کینزینهای جدید
۳. داده‌ها و حقایق آشکار شده در اقتصاد کلان
۴. بحران‌های اقتصادی
۵. درآمد ملی؛ تولید و بیکاری
۶. سیاست مالی، سیاست پولی و تقاضای کل
۷. چسبندگی‌ها و منحنی فیلیپس
۸. تورم و سیاست‌های پولی؛ پول و نرخ بهره، قاعده پولی، استقلال بانک مرکزی
۹. مقدمه‌ای بر نظریه‌های رشد

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان‌ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۶۰ درصد
پروژه	۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ (فهرست منابع پیشنهادی):

- برانسون، اچ. ویلیام (۱۴۰۰). تئوری و سیاست‌های اقتصاد کلان. ترجمه: عباس شاکری. تهران: انتشارات نشرنی
- منکیو. گریگوری (۱۳۹۵). اقتصاد کلان. ترجمه حمیدرضا ارباب. تهران: نشر نی.
- شاکری، عباس (۱۳۹۵). نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد کلان، جلد ۱ و ۲، تهران: انتشارات رافع.
- Blanchard, O. (201۹). Macroeconomics, Global Edition, senenth Edition, Pearson
- Mishkin, F.S. (201۵). Macroeconomics: Policy and Practice. Pearson

الف: عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی			
عنوان درس به انگلیسی:		Political Economics	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است	
نوع درس و واحد		نظری ☒ پایه ☐ تخصصی الزامی ☐ تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐ پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐ مهارتی ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☐ نیست ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی با تعاملات نهادی سیاست و اقتصاد

اهداف ویژه:

۱- شناخت نحوه تأثیر و تأثیر نهادهای سیاسی و نهادهای اقتصادی

۲- آشنایی با نهاد دولت و انواع آن

۳- آشنایی با سایر انواع منابع قدرت و نحوه اثرگذاری آنها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱- اهمیت سیاست در توسعه اقتصادی: هماهنگی، فرهنگ و هنجار؛ تعهد و تعارض؛ اعتماد، همکاری و دولت

۲- اقدام جمعی و دولت: ظرفیت دولت و توسعه دولتی، حکومت غیرپاسخگو و منطق اقدام جمعی

۳- سیاست بین الملل و استعمار و سهم آن در توسعه: سیاست در تجارت بین الملل؛ سیاست و کمک‌های بین المللی

۴- دولت پاسخگو و حاکمیت قانون: مردم‌سالاری و رشد اقتصادی؛ انتخابات و نمایندگی

۵- محرومیت، نابرابری، ویژه‌خواری و الیگارشی؛ تنظیم‌گری و روابط دولت با بنگاه‌ها

۶- مردم‌سالاری: فساد و پاسخگویی مردم‌سالارانه؛ سرمایه اجتماعی و عملکرد حاکمیت؛ احزاب سیاسی و نقش آنها در توسعه؛ مردم‌سالاری در کشورهای

در حال توسعه

۷- تحلیل سیاسی و کارآفرینی سیاسی: سازماندهی برای تغییر؛ ایجاد ثبات و صلح

۸- رسانه، شفافیت و حق دسترسی به اطلاعات

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۱۰ درصد

آزمون میان ترم ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۴۰ درصد

پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- کلارک، باری (۱۳۸۹). اقتصاد سیاسی تطبیقی. ترجمه عباس حاتمی. تهران: کویر.
- مصلی نژاد، عباس (۱۳۹۶). اقتصاد سیاسی: مبانی، کارکرد، فرآیند. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- Cardinale, I. & Scazzieri, R. (eds.) (2018). Palgrave Handbook of Political Economy. London: Palgrave
- Persson, T. & Tabellini, G. (2000). Political Economics: Explaining Economic Policy. Cambridge: MIT Press.
- Tabb, K.W. (1999). Reconstructing Political Economy: The great divide in economic thought. London: Routledge.

الف: عنوان درس به فارسی: نهادها و توسعه			
عنوان درس به انگلیسی:		Institutions and Development	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است	
نوع درس و واحد		نظری ☒ پایه ☐ تخصصی الزامی ☐ تخصصی اختیاری ☒ پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐ نیست ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف از این درس آشنایی اجمالی دانشجویان با مباحث نهادی و نقش آنها در توسعه اقتصادی است.

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی با مفهوم نهاد و اثرات آن در توسعه
- ۲- آشنایی با نهادهای مؤثر در فرایند حکمرانی و سیاست گذاری عمومی
- ۳- آشنایی با نهادهای سیاست و اداره عمومی و تغییرات آنها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- معرفی اجمالی اقتصاد نهادی
- ۲- معرفی اجمالی برندگان نوبل نهادگرا
- ۳- مفاهیم اساسی اقتصاد نهادی: هزینه مبادله، حقوق مالکیت، بازار
- ۴- نهادها در تحلیل سیاست توسعه: فاصله میان نظریه، شواهد و اجرا؛ نهادها در فرایند تحلیل سیاست؛ نهادها و تعیین مسئله سیاست؛
- ۵- نهادها، طراحی سیاست و صحت فنی
- ۶- نهادهای سیاسی: نهادهای سیاسی و حمایت سیاسی؛ نهادهای سیاسی و پاسخگویی
- ۷- نهادهای اداره: نهادهای اداری و اجراپذیری؛ تعاملات میان بوروکرات ها و سیاستمداران؛ تعاملات میان شهروندان و بوروکرات ها
- ۸- استراتژی های تغییر نهادی: استراتژی های سیاسی برای کسب حمایت سیاسی؛ شواهد، نوآوری و فعالیت سیاسی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- چاونس، برنارد (۱۳۹۰). اقتصاد نهادی. ترجمه: محمود متوسلی، علی نیکونسبتی، زهرا فرضی زاده میاندهی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

- Evans, P. (2012). Embedded autonomy: States and industrial transformation. Princeton University Press.
- Ostrom, E. (2009). Understanding institutional diversity. Princeton university press.
- North, D. C. (2003). Understanding the Process of Economic Change, Mercatus Center, George Mason University
- Robinson, J. A., & Acemoglu, D. (2012). Why nations fail: The origins of power, prosperity and poverty. London: Profile.

الف: عنوان درس به فارسی: آمار و علم داده در حکمرانی			
نوع درس و واحد		Application of Statistics & Data Science in Governance	
عنوان درس به انگلیسی:		ندارد	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است	
نوع درس و واحد		تخصصی الزامی تخصصی اختیاری پایه نظری عملی نظری-عملی پروژه/رساله/پایان نامه مهارتی-اشتغال پذیری نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف اصلی این درس، آشنایی دانشجویان روش ها و ابزارهای کاربردی آمار و علم داده در تصمیم گیری و خط مشی گذاری در نظام حکمرانی است.

اهداف ویژه:

دانشجویان پس از گذراندن این درس می توانند از آمار توصیفی و کاربردی و ابزارهای علم داده برای تجزیه و تحلیل، تحقیق، تصمیم گیری و خط - مشی گذاری در حکمرانی سازمانی به ویژه سیستم های حکمرانی بازرگانی استفاده کنند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. کاربردهای آمار توصیفی در حکمرانی
۲. کاربردهای آمار استنباطی در حکمرانی
۳. اقتصاد رفتاری و سیاست گذاری شواهدمحور
۴. طراحی آزمایش
۵. ارزیابی سیاست
۶. کاربردهای علم داده در حکمرانی (داده، کلان داده، داده کاوی)
۷. یادگیری ماشین، مدل سازی و برنامه نویسی و کاربردهای هوش مصنوعی
۸. داشبوردهای پایش

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- نوفرستی، محمد (۱۴۰۱). آمار در اقتصاد و بازرگانی (جلد ۱ و ۲). تهران: انتشارات رسا.

▪ کلهر، جان دی.، تیرنی، براندان (۱۴۰۰). علم داده. ترجمه: ایمان رئیسی وانانی، فاطمه محمدی و سعید کاظم پوریان. تهران: انتشارات تدبیرگر صانعی.

- Sirkin, R. M. (2006). Statistics for the social sciences. Sage Publication.
- Llaudet, E., & Imai, K. (2022). Data analysis for social science: a friendly and practical introduction. Princeton University Press.
- Salkind, N. J. (2019). Statistics for people who (think they) hate statistics (7th). Sage Publications, Inc.

الف: عنوان درس به فارسی: حکمرانی: از نظریه تا اجرا			
عنوان درس به انگلیسی:		Governance: From theory to Practice	
دروس پیش نیاز:	ندارد	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	ندارد	☐ پایه	☐ نظری
تعداد واحد:	۲	☐ تخصصی الزامی	☐ عملی
تعداد ساعت:	۴۸	☒ تخصصی اختیاری	☒ نظری-عملی
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه	
		☐ پروژ/رساله / پایان نامه	☐ مهارتی-اشتغال پذیری
		☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است	☒ نیست

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

شناخت و تحلیل مفهوم و عمل حکمرانی

اهداف ویژه:

۱. شناخت نظریه‌های اجرای حکمرانی و خط‌مشی
۲. درک چالش‌ها و پیچیدگی‌های مسائل حکمرانی
۳. کسب توانمندی تحلیل‌های اجرایی در حکمرانی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

نظری:

۱. ماهیت مسئله‌های عمومی حکمرانی: پیچیدگی، چند رشته‌ای بودن، اجتماعی بودن.
۲. عناصر اجرا و پیاده‌سازی حکمرانی
۳. تعریف موفقیت و شکست حکمرانی. چرا اکثر سیاست‌ها موفق نیستند؟
۴. مسائل و چالش‌های اجرای حکمرانی
۵. حکمرانی در شرایط ناشناخته، ابهام و مسائل بدخیم
۶. سنت برنامه‌ریزی و کنترل یا تکرار آزمایشی، حل مسئله از طریق یادگیری و شکست موفق
۷. الگوها و نظریه‌های پشتیبانی‌کننده از حکمرانی با توجه به اقتضائات فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و بومی
۸. بررسی نمونه‌های حل مسئله و اجرای موفق در ایران در حوزه‌های سازندگی، رفاه، فناوری

عملی:

بررسی چالش‌های اجرا و پیاده‌سازی حکمرانی اقتصاد و توسعه در ایران (عملی-کارگاه)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. اندروز، مت، پریچت، لنت، و ولکاک، مایکل (۱۳۹۹). توسعه به مثابه توانمندسازی حکومت (شواهد، تحلیل، عمل). ترجمه: جعفر خیرخواهان و مسعود درودی. تهران: انتشارات روزنه.

۲. رودریک، دنی (۱۴۰۰). حکمرانی اقتصاد. ترجمه: ابوالقاسم مهدوی مزده، تهران: انتشارات روزنه.

۳. نجفی رستاقی، حیدر، اسمعیلی گیوی، محمدرضا (۱۴۰۱). حکمرانی: رهیافت‌ها و فناوری‌ها، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

هیل، مایکل، و هیوپ، پیت (۱۴۰۲). اجرای خط‌مشی عمومی: حکمرانی در نظریه و عمل، تهران، نشر آذین مهر.

4. Head, B. W. (2022). **Wicked Problems in Public Policy: Understanding and Responding to Complex Challenges**. Switzerland: Springer International Publishing.

الف: عنوان درس به فارسی: دیپلماسی اقتصادی			
عنوان درس به انگلیسی:		Economic Diplomacy	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)			
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐	
نیست ☒			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف اصلی این درس، آشنایی دانشجویان با مبانی و اصول دیپلماسی اقتصادی و سیاست خارجی با تأکید بر جمهوری اسلامی ایران است.

اهداف ویژه:

- ۱- درک دیپلماسی اقتصادی و مناسبات تجارت بین الملل
- ۲- آشنایی با حقوق تجارت بین المللی و قراردادهای تجاری
- ۳- توانمندی تحلیل شرایط اقتصادی بین المللی و تغییرات آن
- ۴- آشنایی با نهادهای بین المللی اقتصادی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- عوامل قدرت در سطح بین المللی و تأثیرات متقابل آن در اقتصاد
- ۲- آشنایی با اتحادهای جهانی و منطقه ای اقتصادی و آینده آنها
- ۳- مفهوم شناسی دیپلماسی اقتصادی و تفاوت مبادلات تجاری در سطح بین المللی یا سطح ملی
- ۴- حقوق و قراردادهای تجارت بین الملل
- ۵- بازارهای نوظهور و دیپلماسی اقتصادی
- ۶- نقش دانش و فناوری و شرکت های چندملیتی در مناسبات قدرت اقتصادی
- ۷- نقش راه و جاده در دیپلماسی اقتصادی
- ۸- نقش سازمان های غیردولتی و بخش خصوصی در دیپلماسی اقتصادی
- ۹- دیپلماسی اقتصادی ایران با کشورهای منتخب
- ۱۰- اصول، روش ها و فنون مذاکرات تجاری بین المللی
- ۱۱- نهادهای اقتصادی بین المللی: بانک جهانی، سازمان تجارت جهانی، صندوق بین المللی پول، آنکتاد، اتحادیه اروپا و ...
- ۱۲- شیوه های اثرگذاری نهادهای بین المللی در اقتصادهای ملی با تأکید بر تجربه ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال، توکلی، رضا، و عرب پور، امیرحسین (۱۴۰۰). دیپلماسی اقتصادی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- چترجی، چارلز (۱۴۰۲). دیپلماسی اقتصادی و سیاستگذاری خارجی. ترجمه: امیرحسین عرب پور، رضا توکلی و پیمان حسینی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- شیخیانی، محمدحسن (۱۳۹۹). بررسی مبانی دیپلماسی اقتصادی از منظر حقوق بین الملل. تهران: انتشارات سیمای قلم.
- Bayne, N. & Woolcock, S. (2016). The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations. 4th Edition, Routledge.
- Chatterjee, C. (2020). Economic Diplomacy and Foreign Policy-making. Palgrave Macmillan.

الف) عنوان درس به فارسی: نظریه‌های مدیریت دولتی

نوع درس و واحد		Theories of Public Administration	عنوان درس به انگلیسی:
☐ پایه	☒ نظری	ندارد	دروس پیش نیاز:
☐ تخصصی الزامی	☐ عملی	ندارد	دروس هم نیاز:
☐ پروژه/رساله / پایان نامه	☒ تخصصی اختیاری	۲	تعداد واحد:
☐ مهارتی-اشتغال پذیری		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☒ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

بررسی نظریه‌ها و رویکردهای عمده در حوزه مدیریت دولتی و بررسی مباحث نوین

اهداف ویژه:

تسلط دانشجویان بر بکارگیری نظریه‌های مدیریت دولتی در امر حکمرانی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم اولیه مرتبط با اداره دولت و حکومت و حکمرانی

۲. انواع مکاتب فکری در اداره و حکمرانی

۳. مدیریت دولتی و پارادایم‌های آن

۴. اداره دولتی سنتی

۵. اداره دولتی نوین

۶. مدیریت دولتی نوین

۷. بازآفرینی دولت

۸. حکمرانی خوب

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۶۰ درصد

پروژه ۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. پورعزت، علی اصغر (۱۳۹۱). مبانی مدیریت دولتی. تهران: انتشارات سمت.

۲. طهماسبی، رضا (۱۳۹۰). درآمدی بر نظریه‌های مدیریت دولتی. تهران: انتشارات سمت.

۳. دانایی فرد، حسن (۱۳۹۰). چالش‌های مدیریت دولتی، تهران: انتشارات سمت.

۴. نوری، روح‌الله (۱۳۹۲). مبانی مدیریت دولتی: نظریه‌های دولت و اداره امور عمومی در ایران. قم: انتشارات پژوهشکده حوزه و دانشگاه.

الف) عنوان درس به فارسی: رهبری در حکمرانی			
عنوان درس به انگلیسی:		Leadership and Governance	
عنوان درس به انگلیسی:	ندارد	نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐	نظری ☐
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی الزامی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☒
تعداد ساعت:	۴۸	پروژه/رساله/پایان نامه ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		
	مهارتی-اشتغال پذیری ☐ نیست ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

شناخت نظریه‌های رهبری بخش عمومی و کسب مهارت‌های رفتاری در حکمرانی

اهداف ویژه:

۱. نظریه‌های رهبری سیاسی و رهبری سازمانی در بخش عمومی
۲. نظریه‌های مدیریت و راهبری تغییر در حکمرانی و بخش عمومی
۳. کاربری اندیشه‌های نظری رهبری و هدایت در سازمان‌های حکمرانی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ماهیت رهبری سازمانی و رهبری در بخش عمومی و حکمرانی
۲. گونه‌شناسی نظریه‌های رهبری
۳. فرایند و سبک‌های رهبری
۴. رهبری در بستر سیاسی و حکمرانی
۵. رهبری و مدیریت تغییر در حکمرانی
۶. برنامه‌ریزی و رهبری راهبردی
۷. رهبری مشترک و مشارکتی در حکمرانی
۸. کاربردهای رهبری تحول‌آفرین، خدمت‌گزار، رهبری اصیل و رهبری دیجیتال در حکمرانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۰ درصد
پروژه	۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کاهلر، بوریس، و گروندی، جنس (۱۴۰۰). حکمرانی و رهبری منابع انسانی. ترجمه: تقی اکبری، مرتضی جاویدپور و سلیم کاظمی. تهران: انتشارات گونش نگار.

۲. جویس، پال (۱۳۹۵). رهبری راهبردی در خدمات عمومی. ترجمه: بهمن حاجی‌پور و سامه نجفی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

۳. ویتانن، پتری، تامید، ماریکا (۱۴۰۰). توسعه رهبری بخش عمومی. ترجمه: هادی مهرابی شرف‌آبادی، تهران: نشر خط تیره.

۴. قلی‌پور، آرین، اسدی، اصغر، و سفیدگران، بهارک (۱۴۰۱). رهبری در سازمان. تهران: انتشارات مهربان.

5. Walsh, P. F. (2020). **Intelligence Leadership and Governance: Building Effective Intelligence Communities in the 21st**. Routledge.

الف: عنوان درس به فارسی: حکمرانی پیشرفت در ایران			
عنوان درس به انگلیسی:		Governance of Progress in Iran	
دروس پیش نیاز:	ندارد	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	ندارد		
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی ☐ پایه ☐	
		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☒	
		پروژه/رساله / پایان نامه ☐	
تعداد ساعت:	۴۸	مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)			
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☒ موارد دیگر: رسانه

ب) هدف کلی:

فهم جایگاه محوری پیشرفت در مجموعه اهداف حکمرانی و ویژگی های پیشرفت بومی در ایران

اهداف ویژه:

- ۱- فهم اینکه چرا پیشرفت درون زا و همه جانبه یک مساله هویتی برای ایران است
- ۲- آشنایی با چشم اندازها و الگوهای مختلف برای توسعه و پیشرفت در تاریخ، و توان ارزیابی و تحلیل آنها
- ۳- آشنایی با شواهد و پدیده هایی که تحقق پذیر بودن پیشرفت را تایید می کند
- ۴- آشنایی با روایت پیشرفت های کشور و برخی کشورهای توسعه یافته، با تمرکز بر نشان دادن مولفه های کلیدی پیشرفت

پ) مباحث یا سرفصل ها:

نظری:

۱. چرا پیشرفت مسئله است؟ بررسی تاریخی تجربه توسعه در ایران (قبل و بعد از انقلاب اسلامی)
۲. جایگاه رؤیاسازی در توسعه و پیشرفت و تجارب آن در کشورها و دوره های مختلف تاریخ (خصوصاً شکل گیری تمدن غرب)
۳. نظریه ها و الگوهای توسعه و ارزیابی آنها
۴. معرفی چشم انداز (رؤیای بدیل) ایرانیان برای پیشرفت (براساس آرزوهای تاریخی، نیازهای ملی و تجارب خود) (بررسی شواهد شوق آفرین)
۵. آیا خلق رؤیای بدیل ترسیم شده با توجه به وضعیت جامعه ما شدنی است؟ تصویر ما از پیشرفت امروز جامعه ایران چیست؟
۶. فهم واقعیت امروز در آینه تصویری که از پیشرفت دیگران داریم (ارائه کلان روایتی از سایر تمدن ها برای ایران مثل ژاپن، کره، آمریکا)
۷. فهم واقعیت امروز در آینه تصور ما از آینده پیشرفت جهان (دیدگاه های مطرح در مورد تغییر نظم جهانی)
۸. نسبت حکمرانی با ادراک از پیشرفت
 - نسبت نظریه ها و الگوهای حکمرانی با نظریه ها و الگوهای پیشرفت
 - الگوهای حکمرانی متفاوت تجربه شده در جمهوری اسلامی برای پیشرفت در عرصه های مختلف (نمونه هایی در عرصه های اقتصادی، علمی، سیاسی، فرهنگی)

عملی (به ترتیب اولویت):

- کارگاه:

۱. کارگاه بررسی تجربه تاریخی و بلند مدت کشورها در مسیر پیشرفت و توسعه (براساس مولفه مورد تاکید در سرفصل ها)، با حضور افراد متخصص و دارای تجربه
۲. کارگاه بررسی تجارب توسعه/پیشرفت در ایران (در روند تاریخی)
۳. کارگاه بررسی روند تغییرات کلی نظم جهانی، و جابجایی رتبه پیشرفت کشورها و منطقه ها

- مشاهده و تحلیل مستند ها و فیلم های سینمایی مرتبط (یا سایر محتواهای رسانه ای):

۱. تماشا و تحلیل محتواهای رسانه ای که توضیح دهنده رؤیاسازی برای پیشرفت است
 ۲. مشاهده و تحلیل محتواهای رسانه ای (خصوصا مستندها) که ارائه دهنده تحلیل انتقادی از الگوهای توسعه است
- بازدید از مهمترین سوژه ها و مصادیق پیشرفت کشور

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۲۰ درصد
پروژه و سمینار	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آوینی، سید مرتضی (۱۳۹۸). توسعه و مبانی تمدن غرب. تهران: انتشارات واحه.
- پولاک، فرد (۱۳۹۹). تصویر آینده. ترجمه: حسین ظفری و محمد منیری. تهران: انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع).
- خانیکی، هادی (۱۴۰۱). کتاب اندیشه پیشرفت و تحولات جدید جامعه ایران، تهران، نشر نی.
- رمضانی، صدیقه، نادری نژاد، ریحانه، خاکی، حامد، و ابوالحسنی، زهرا (۱۴۰۰). استخراج شاخص های فرایندی متمایز کننده پیشرفت اسلامی ایرانی از توسعه (تحلیل ثانویه داده های موجود در مورد تجربه جهاد سازندگی). تهران: پژوهشکده مطالعات فناوری (طرح پژوهشی).
- قیومی پور، رضا، نریمانی، میثم (۱۴۰۱). کارنامه منتشر نشده. تهران: انتشارات مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری سازمان برنامه و بودجه.

الف: عنوان درس به فارسی: اقتصاد رفتاری و سیاست گذاری عمومی			
عنوان درس به انگلیسی:		Behavioral Economics and Public Policy	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐	
		نیست ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

انقلاب شناختی سبب ایجاد چهار گرایش در علم اقتصاد شد که عبارت از اقتصاد شناختی، اقتصاد رفتاری، اقتصاد آزمایشگاهی و اقتصاد مبتنی بر عصب شناسی است. هدف این درس معرفی اجمالی این ۴ گرایش با تأکید بر دلالت ها و کاربردهای آن در سیاست گذاری و حکمرانی است.

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی با تأثیر مفاهیم شناختی و روان شناسی اجتماعی بر شیوه نظریه پردازی در علم اقتصاد
- ۲- آشنایی با ادبیات اقتصاد رفتاری و نظریه پردازان عمده آن
- ۳- آشنایی با شیوه های تحلیل و تجویز سیاست های عمومی با رویکرد رفتاری

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- مروری بر تاریخچه روان شناسی و اقتصاد و نقطه تلاقی آنها و نظریه های مرتبط
- ۲- مروری بر مکاتب روان شناسی و انقلاب شناختی
- ۳- نوبلیست های اقتصاد با رویکرد رفتاری
- ۴- اقتصاد و انقلاب شناختی: اقتصاد شناختی، اقتصاد رفتاری، اقتصاد آزمایشگاهی، اقتصاد مبتنی بر اعصاب شناختی
- ۵- ابزارهای حکمرانی تغییر رفتار
- ۶- سیاست گذاری شواهد محور و جایگاه آن در حکمرانی
- ۷- مفهوم تلنگر و فلسفه سیاسی آن
- ۸- نمونه های موردی کاربردی اقتصاد رفتاری در حل مسائل حکمرانی با تأکید بر مسائل توسعه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۶۰ درصد
پروژه	۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- نفیسی، علیرضا، اشعاری، محسن، و طهماسبی، سعید (۱۴۰۰). تلنگر برای ایران مطالعات موردی سیاست گذاری تغییر رفتار در ایران و جهان. تهران: نشر میلکان.
- Centola, D. (2021). Change: How to Make Big Things Happen. United States: Little, Brown.
- Mullainathan, S., & Shafir, E. (2013). Scarcity: Why Having Too Little Means So Much. United States: Henry Holt and Company.
- Ruggieri, K. (2021). Psychology and Behavioral Economics: Applications for Public Policy. Routledge.
- Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. (2021). Nudge: The final edition. New York: Penguin Books.

الف: عنوان درس به فارسی: حکمرانی تطبیقی توسعه (بازخوانی تجربه کشورها)			
عنوان درس به انگلیسی:		Comparative Governance of Development (Applications and Case Studies)	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه	ندارد	
☐ عملی	☐ تخصصی الزامی	ندارد	
☒ نظری-عملی	☒ تخصصی اختیاری		
پروژه/رساله/ پایان نامه		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال پذیری		۴۸	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)			
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه			
☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است			
☒ نیست			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف اصلی این درس، آشنایی دانشجویان با مبانی حکمرانی تطبیقی و مقایسه رویکردها و نظام‌های حکمرانی در کشورهای مختلف است.

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی دانشجویان با تجارب نظام‌های اداری و حکمرانی در حوزه‌های مختلف حکمرانی
- ۲- آشنایی با تجارب موفق و شکست سیستم‌های حکمرانی
- ۳- توانمندی بهبود اثربخشی تصمیم‌ها و جهت‌گیری‌های نظام حکمرانی با توجه به تجربه سایر کشورها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- چارچوب مطالعات حکمرانی تطبیقی
- ۲- سیاست‌های نهادی روابط بین‌سازمانی
- ۳- حکمرانی در کشورهای توسعه یافته
- ۴- حکمرانی در کشورهای در حال توسعه
- ۵- رژیم‌های سیاسی و حکمرانی
- ۶- تغییر حکمرانی و حکمرانی تغییر
- ۷- حکمرانی و جهانی شدن
- ۸- آشنایی با چارچوب‌های حکمرانی در نهادهای بین‌المللی: چارچوب حکمرانی خوب، چهارچوب مفهومی گزارش توسعه جهانی، چارچوب توسعه پایدار سازمان ملل متحد
- ۹- نمونه‌های موردی حکمرانی توسعه در جهان:
 - نمونه‌های موردی در شناخت چالش‌های توسعه
 - نمونه‌های موردی در طراحی سیاست
 - نمونه‌های موردی در مفاهیم خرد، فقر و انتخاب جامعه هدف
 - نمونه‌های موردی در برنامه‌های تأمین اجتماعی
 - نمونه‌های موردی در سیاست‌های آموزش

- نمونه‌های موردی در بحران‌های اقتصاد کلان

- نمونه‌های موردی در مدیریت منابع مشترک

- نمونه‌های موردی در ارائه خدمات دولتی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
آزمون میان‌ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

▪ هدی، فول (۱۳۹۴). اداره امور عمومی تطبیقی. ترجمه: سیدمهدی الوانی و غلامرضا معمارزاده طهران. تهران: انتشارات اندیشه‌های گهربار، چاپ هشتم.

- Karl, T. L. (1997). The Paradox of Plenty: Oil Booms and Petro-States. United Kingdom: University of California Press.
- World Development Report (2017), Enhancing the Governance for Development: Why policies fail?
- Crouch, L. (2020). System Implications for Core Instructional Support Lessons from Sobral (Brazil), Puebla (Mexico), and Kenya. Research on Improving Systems of Education (RISE).
- Rodrik, D. (2011). The Globalization Paradox: Democracy and the Future of the World Economy. United Kingdom: W. W. Norton.

الف: عنوان درس به فارسی: سمینار موضوعات منتخب در حکمرانی اقتصادی			
عنوان درس به انگلیسی:		Seminar in special topics of economic governance	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه	ندارد	
☐ عملی	☐ تخصصی الزامی	ندارد	
☒ نظری-عملی	☒ تخصصی اختیاری		
پروژه/رساله / پایان نامه		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال پذیری		۴۸	تعداد ساعت:
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒ نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف کلی این درس افزایش مهارت حرفه‌ای دانشجویان در کاربرد نظریات و دروس حکمرانی اقتصادی با تمرکز بر یک مسئله سیاستی است.

اهداف ویژه:

۱- تمرین در ارائه پیشنهاد و گزارش سیاستی در یک مسئله عمومی واقعی

۲- تمرین شناسایی مسئله، تحلیل آن، ارائه پیشنهادات واقع‌گرایانه و قابل اجرا و نگارش گزارش سیاستی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

در طول ترم، یک مسئله سیاستی توسط هر فرد یا تیم انتخاب و به آن پرداخته می‌شود:

۱- انتخاب و تدقیق مسئله و تحلیل آن

۲- تحلیل مسئله

۳- انجام تحلیل‌های سیاسی، اجتماعی، مدیریتی

۴- تحلیل گزینه‌های سیاستی

۵- تهیه گزارش سیاستی و ارائه مؤثر

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۲۰ درصد	فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال
۰ درصد	آزمون میان ترم
۰ درصد	آزمون پایان نیم سال
۸۰ درصد	پروژه

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

دروس سمیناری منبع خاصی ندارد. بنا به اقتضای برنامه ریزی های آموزش-پژوهشی از منابع بروز و تخصصی رشته استفاده می شود.

الف: عنوان درس به فارسی: کاربرد اقتصادسنجی در حکمرانی اقتصادی		
عنوان درس به انگلیسی:	Econometrics and its Applications in Governance	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		
نیست ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

افزایش توانایی دانشجو در بکارگیری ابزارهای ریاضی-آماري در تبیین ارتباط کمی بین متغیرهای اقتصادی تحت شرایطی که فروض کلاسیک برقرار نباشد.

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی با برآوردهای ساده و تخمین مدل‌های آزموده شده و شناخته شده
- ۲- استفاده از ابزارهای اقتصادسنجی در قالب مراحل تصریح، تخمین، آزمون فرضیه و پیشبینی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱- مدل رگرسیون خطی کلاسیک دو متغیره

- رگرسیون دو متغیره، روش حداقل مربعات معمولی، فروض کلاسیک رگرسیون، خواص برآوردکننده‌های حداقل مربعات، خوبی برازش، اثر تغییر مقیاس بر ضرایب رگرسیون، شکل تبعی مدل رگرسیون، توزیع احتمال جزء اخلاص، برآورد فاصله اطمینان، آزمون فرضیه، آزمون معنی داری رگرسیون، پیش‌بینی، مدل رگرسیون خطی کلاسیک k متغیره، روش حداقل مربعات در مدل k متغیره، تجزیه حداقل مربعات، ضرایب همبستگی جزئی در رگرسیون چند متغیره، قضایای مرتبط، فرضیات رگرسیون خطی را در الگوی چند متغیره، استنباط آماری در رگرسیون k متغیره، برازش رگرسیون مقید، آنالیز واریانس در مدل k متغیره.

۲- برآورد حداکثر درستنمایی (ML) و حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS)

- ماتریس اطلاعات، حداکثر درست نمایی در مدل دو متغیره، برآورد رگرسیون k متغیره به روش حداکثر راستنمایی، آزمون نسبت درستنمایی، آزمون‌های لازم، روش حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS)، ویژگی‌های برآوردگر حداقل مربعات تعمیم یافته.

۳- آزمون‌های فروض کلاسیک و نقض آنها

- نقض فروض کلاسیک، هم خطی، ناهمسانی واریانس، آزمونهای واریانس ناهمسانی، رفع ناهمسانی واریانس، خود همبستگی، آزمون‌های کشف خود همبستگی، رفع خود همبستگی، خطای تصریح، آزمون‌های خطای تصریح.

۴- سیستم معادلات همزمان

- مساله تشخیص، فرم عمومی و ماتریسی معادلات همزمان، معادلات فرم خلاصه شده، روشهای تخمین معادلات همزمان: روش حداقل مربعات معمولی، روش حداقل مربعات غیر مستقیم، روش متغیر ابزاری، روش حداقل مربعات دو مرحله‌ای SLS.

۵- سری‌های زمانی

- مفاهیم پایه، سریهای زمانی تک متغیره، فرآیند خود توضیح مرتبه p ام، فرآیند میانگین متحرک مرتبه q ، فرآیند خود توضیح میانگین متحرک مرتبه اول $ARMA(p,q)$ ، آزمون مانایی، آزمون دیکی-فولر، متدولوژی باکس-جنکینز.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون میان ترم	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- گجراتی، دامودار (۱۳۸۸). مبانی اقتصادسنجی. مترجم: حمید ابریشمی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- سوری، علی (۱۴۰۰). اقتصادسنجی همراه با کاربرد Stata، R و Eviews (جلد ۱ و ۲ و ۳). تهران: انتشارات نورعلم.
- Woldrige, J. M. (2019). Introductory Econometrics: Modern Approach. 7th Edition. New York.
- Greene, W. H. (2011). Econometric Analysis. Pearson
- Angrist, J. D., & Pischke, J. S. (2009). Mostly harmless econometrics: An empiricist's companion. Princeton university press.

الف: عنوان درس به فارسی: نظریه بازی ها و طراحی مکانیسم			
عنوان درس به انگلیسی:		Game Theory and Mechanism Design	
دروس پیش نیاز:	ندارد	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	ندارد	☐ پایه ☐ نظری	
تعداد واحد:	۲	☐ تخصصی الزامی ☒ تخصصی اختیاری	
تعداد ساعت:	۳۲	☐ پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی- اشتغال پذیری	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒ نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف از این درس آشنایی با انواع نظریات بازی و کاربردهای اقتصادی و اجتماعی آنها با تاکید بر کاربرد آنها در انواع سیاست گذاری عمومی است

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی با مفاهیم و نظریه های بنیادین بازی ها
- ۲- کسب مهارت در کاربرد آنها در امر سیاست گذاری

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- آشنایی با ساختار بازارها، معرفی مدل بازار رقابت کامل، انحصار کامل، رقابت انحصاری؛ بازار انحصار چندجانبه و مدل های آن (همکاری، کورنو، برتراند، سوئیزی، کارتل و تراست، اشتاکبرگ)
- ۲- مفهوم بازی و عناصر آن و کاربرد آن در بازار
- ۳- بازی های فرم نرمال (Normal Form Games): رفتار منطقی (Rational Behavior) و تابع سودمندی (Utility Function)؛ تعریف بازی های فرم نرمال، نقطه تعادل نش (Nash Equilibrium) ساده و ترکیبی؛ مثال های متنوعی از بازی های فرم نرمال کلاسیک؛ روش های محاسبه نقاط تعادل در بازی های فرم نرمال ساده
- ۴- بازی های فرم گسترده (Extensive Form Games): تعریف بازی های فرم گسترده؛ تعادل زیربازی کامل (Subgame Perfect Equilibrium)؛ مثال های متنوعی از بازی های فرم گسترده کلاسیک؛ روش های محاسبه ی نقاط تعادل در بازی های فرم گسترده ساده
- ۵- نظریه بازی های تکاملی (Evolutionary Game Theory): استراتژی های تکاملی پایدار؛ ارتباط با تعادل های نش؛ استراتژی های تکاملی پایدار ترکیبی
- ۶- پارادوکس برائس (Braess Paradox) مدل سازی ترافیک شبکه ها با استفاده از نظریه بازی ها: مدل سازی نظریه بازی های ترافیک؛ ترافیک نقطه ی تعادل؛ پارادوکس برائس
- ۷- بازار های تطابق (Matching Markets): گراف های دوبخشی؛ تطابق کامل؛ قیمت های پاک کننده بازار؛ ارتباط با مزایده ها
- ۸- مدل سازی قدرت و چانه زنی (Bargaining): مدل سازی ارتباط دو انسان (راه کار چانه زنی نش، بازی نهایی)؛ مدل سازی تبادل بین دو انسان (خروجی های پایدار، خروجی های متوازن)؛ طراحی مکانیزم مزایده های ساده؛ تعریف مزایده و مدل سازی مبتنی بر نظریه بازی ها؛ اقسام مزایده ها و ارتباط آن ها با یکدیگر حداقل شامل مزایده آلمانی، ژاپنی، انگلیسی، اولین قیمت (Auction First Price) و دومین قیمت (Auction Price Second)؛ تحلیل مزایده دومین قیمت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
آزمون میان‌ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- عبدلی، قهرمان (۱۴۰۱). نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازی‌های ایستا و پویا با اطلاعات کامل). تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- مک‌کین، راجر ای. (۱۴۰۱). نظریه بازی‌ها و سیاست‌گذاری عمومی. ترجمه: علی بغیری. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- Osborne, M. J. (2009). Introduction to Game Theory. International Edition. OUP Catalogue: Oxford University Press.
- Dixit, A. K., & Nalebuff, B. (2008). The art of strategy: a game theorist's guide to success in business & life. WW Norton & Company.
- Tadelis, S. (2013). Game theory: an introduction. Princeton university press.

الف: عنوان درس به فارسی: مالیه عمومی و سیاست گذاری اقتصادی ۱ - مالیات ستانی			
نوع درس و واحد		Public finance and economic policy 1: taxation	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	ندارد	درس پیش نیاز:
عملی ☐	تخصصی الزامی ☐	ندارد	درس هم نیاز:
نظری-عملی ☐	تخصصی اختیاری ☒	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله/پایان نامه ☐	مهارتی-اشتغال پذیری ☐		تعداد ساعت:
مرتبط با آموختن/مأموریت موسسه ☐		وضعیت آموختن/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
مرتبط با مأموریت/آموختن موسسه است ☐		نیست ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

تجزیه و تحلیل نظریه های پیشرفته بخش عمومی در زمینه مالیات و وقوع مالیاتی با استفاده از الگوهای تحلیل نظری و الگوهای تجربی در مورد کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه

اهداف ویژه:

۱-انتظار می رود در پایان این درس دانشجویان بتوانند نقش دولت در اقتصاد و چالش های پیشروی دولت در این حوزه را تجزیه و تحلیل نمایند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. نقش دولت در اقتصاد
۲. اقتصاد بخش عمومی، مالیه عمومی
۳. نقش مالیات در ایفای وظایف دولت (شکست بازار)
۴. مالیات ها (مفاهیم پایه، اهداف مالیات بندی دولت، انتخاب بین کارایی و عدالت در مالیات ها)
۵. انواع مالیات بر بازار و مفاهیم اثرات تخصیصی و توزیعی آن
۶. تحلیل اثرات تخصیصی و توزیعی در بازارهای گوناگون (رقابتی و انحصاری)
۷. بررسی اثر مالیات ها در مدل های تعادل عمومی
۸. نظام های مالیاتی و پایه های مالیاتی
۹. نظام مالیات ستانی ایران
۱۰. جهت گیری حاکمیت در ایران در حوزه مالیات ستانی بر پایه قانون مالیات های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده
۱۱. نظام مالیات ستانی مبتنی بر مجموع درآمد اشخاص

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- استیگلitz، جوزف (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی. ترجمه: محمد مهدی عسگری و سعید رضا علی عسگری. تهران: انتشارات سمت.
- پژویان، جمشید (۱۳۹۹). اقتصاد بخش عمومی: مالیات‌ها. تهران: نشر جنگل، چاپ چهاردهم.
- امیری، هادی، شهنازی، روح‌الله، دهقان شبانی، زهرا، و نادران، الیاس (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی، تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- دادگر، یدالله، و ایزدخواستی، حجت (۱۴۰۱). اقتصاد بخش عمومی (۲): مالیات‌ها و نقش تشییتی و توزیعی دولت. تهران: انتشارات سمت.
- Kaplow, L. (2011). The theory of taxation and public economics. Princeton University Press.

الف: عنوان درس به فارسی: مالیه عمومی و سیاست گذاری اقتصادی ۲ - بودجه ریزی عمومی			
نوع درس و واحد		Public finance and economic policy 2: public budgeting	
عنوان درس به انگلیسی:		ندارد	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		☐ مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐ نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

تجزیه و تحلیل نظریه‌های پیشرفته بخش عمومی در زمینه انواع دخالت غیرمالیاتی دولت در بازارها، علل توجیهی سیاست گذاری دولت با استفاده از الگوهای تحلیل نظری و تجربی در مورد کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه

اهداف ویژه:

- ۱- تبیین نقش دولت در اقتصاد
- ۲- آشنایی با با نظریه‌ها و شاخص‌های اندازه دولت
- ۳- تحلیل چگونگی و علل هزینه کرد دولت از طریق بودجه عمومی در بخش‌ها و بازارهای مختلف
- ۴- شناخت چگونگی مداخله دولت با هدف تنظیم‌گری و الگوهای آن و نقد موارد مشابه در ایران

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- معرفی اقتصاد بخش عمومی
- ۲- نقش و جایگاه دولت در اقتصاد از منظر مکاتب مختلف اقتصادی
- ۳- کالاهای عمومی و انواع آن و چرایی و حدود دخالت دولت در بازار آنها
- ۴- آثار یا پیامدهای خارجی مثبت و منفی و چرایی و چگونگی دخالت دولت در بازارهای واجد این آثار و انواع الگوهای آن
- ۵- دولت و توزیع درآمد، الگوهای نظری، تجربیات سیاست گذاری
- ۶- دولت و رفاه خانوارها، الگوهای نظری و تجربیات کشوری
- ۷- انواع قیمت گذاری توسط دولت، مبانی نظری و تجربه کشورها در این حوزه
- ۸- نظریه‌های کارایی دولت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آذر، عادل، و امیرخانی، طیبه (۱۳۹۹). کتاب بودجه ریزی عمومی: نهادهای بودجه ریزی و بودجه محلی. تهران: انتشارات سمت.
- پور مقیم، سید جواد (۱۳۹۵). اقتصاد بخش عمومی. تهران: نشر نی.
- دادگر، یدالله (۱۳۹۷). اقتصاد بخش عمومی. قم: انتشارات دانشگاه مفید.
- Khan, A. (2019). Fundamentals of Public Budgeting and Finance. Springer International Publishing.
- Rubin, I. S. (2015). Public budgeting: Policy, process and politics. Routledge.

الف: عنوان درس به فارسی: برنامه‌ریزی توسعه و تحولات آن در ایران				
نوع درس و واحد		Development Planning in Iran		عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐ نظری ☒		ندارد		دروس پیش‌نیاز:
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		ندارد		دروس هم‌نیاز:
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:	
پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐				
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		۳۲	تعداد ساعت:	
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
نیست ☒				

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

هدف این درس عبارت است از ارتقای بینش دانشجویان نسبت به شرایط زمینه‌ساز برنامه‌ریزی توسعه و تجربیات ایران در این زمینه. نظریات مختلفی که در این رابطه و در دنیای امروز اعتبار علمی کسب کرده است.

اهداف ویژه:

۱- انتظار می‌رود دانشجویان در پایان درس قادر باشند مسائل و چالش‌های برنامه‌ریزی توسعه در ایران را به خوبی تجزیه و تحلیل نمایند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱- توسعه اقتصادی و توجیه نقش برنامه‌ریزی در توسعه اقتصادی

۲- شرایط و پیش‌نیازهای برنامه اقتصادی

آمار و اطلاعات، سازمان و روش‌ها

۳- جنبه‌های کیفی برنامه

نظم بهینه اجتماعی، اقتصاد رفاه، تعدیل منافع فردی در برخورد با منافع جمعی، بهسازی اصول در بعضی از کشورهای در حال توسعه - هدف‌های غیر اقتصادی برنامه استقلال، خود کفائی و عدم وابستگی، فرهنگ و ارزشهای اسلامی و...

۴- جنبه‌های کمی برنامه و انواع برنامه

برنامه‌ریزی کلی در سطح کلان، شرایط فنی کلی، برنامه‌ریزی در یک فعالیت با بخش اقتصادی واحد برنامه‌ریزی در چهار چوب در بخش و یا چند بخش برنامه‌ریزی خرد و ارزیابی طرح‌های عمرانی، برنامه‌ریزی منطقه‌ای و برنامه‌ریزی شهری و روستایی

۵- برنامه‌ریزی سیاست‌های اقتصادی

سرمايه‌گذاري در بخش دولتي، اعمال سياست اقتصادي در بخش خصوصي، اعمال سياست اقتصادي در بخش تعاوني

۶- روش‌های ریاضی برنامه‌ریزی: تخصیص منابع

برنامه‌ریزی در سطح کلان بخش واحده برنامه‌ریزی خطی در چهارچوب چند بخش یا سیستم لون تیف، تئوری کنترل بهینه

۷- روش‌های برنامه‌ریزی و اعمال سیاست (ابزاری)

۸- جنبه‌های پویایی روش‌های مختلف برنامه‌ریزی

تجربه برنامه‌ریزی شوروی، تجربه برنامه‌ریزی غرب، برنامه‌ریزی گسسته، سایر تجارب در برنامه‌ریزی، تجربه برنامه‌ریزی در کشورهای جنوب (شامل هندوستان)

۱۰- تحلیل تاریخی و نهادی برنامه‌های توسعه در ایران

۱۱- آمایش سرزمین در برنامه‌های توسعه ایران

۱۲- مشکلات و نقائص برنامه‌ریزی و کاربرد برنامه در ایران؛ عملکرد برنامه و مطالعه موردی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
آزمون میان‌ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- اجلالی، پرویز، رفیعان، مجتبی، و عسگری، علی (۱۳۹۱). نظریه برنامه‌ریزی: دیدگاه‌های سنتی و جدید. تهران: انتشارات آگاه.
- نورمحمدی، خسرو، و صمیمی، احمد (۱۴۰۰). برنامه‌ریزی توسعه در ایران: بازخوانی نظرات دکتر حسین عظیمی‌آرانی. تهران: انتشارات سازمان برنامه و بودجه.
- بالدوین، جورج (۱۴۰۱). برنامه‌ریزی و توسعه در ایران. ترجمه: میکائیل عظیمی. تهران: انتشارات علم.
- بوستاک، فرانسیس، و جونز، جفری (۱۳۹۸). برنامه‌ریزی و قدرت در ایران، ابوالحسن ابتهاج و توسعه در ایران زیر سلطه شاه. مترجم: علی حبیبی، مهدی پازوکی، تهران: انتشارات کویر.
- آقاسی‌زاده، فتح‌الله، و غلامی‌تایج‌امیری، سعید (۱۳۹۹). هفتاد سال برنامه‌ریزی توسعه در ایران: آسیب‌ها و چالش‌ها. تهران: نشر مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری.

الف: عنوان درس به فارسی: مباحثی در فلسفه علم و روش شناسی علم اقتصاد			
نوع درس و واحد		Lectures on Philosophy of Science and Economics Methodology	
عنوان درس به انگلیسی:		ندارد	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است	
نوع درس و واحد		تخصصی الزامی تخصصی اختیاری پایه نظری عملی نظری-عملی پروژه/رساله/پایان نامه مهارتی-اشتغال پذیری نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مباحث فلسفه علم، روش شناسی و دلالت های آن در رشته اقتصاد

اهداف ویژه:

۱- دانشجویان در پایان این درس قادر خواهند بود علت تفاوت میان رویکردهای مختلف اقتصاد از منظر فلسفه علم و روش شناسی را تبیین نمایند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱- علم چیست؟

۲- نگاهی به فلسفه علم

۳- روش شناسی علم:

قیاس گرایی، استقرارگرایی، پوزیتیویسم منطقی، ابطال گرایی، کوهن - پارادایم های علمی، لاکتوش - برنامه های پژوهشی، بی قاعدگی - فایبراند، واقع گرایی و ابزار گرایی.

۴- روش شناسی در علم اقتصاد:

استقرارگرایی و قیاس گرایی در علم اقتصاد، ابطال گرایی در علم اقتصاد، روش شناسی اقتصاد اثباتی، برنامه پژوهش علمی در رشته اقتصاد، انقلاب های علمی در اقتصاد

۵- نسبی گرایی، واقع گرایی و ارزش ها

۶- خطابه، پست مدرنیسم و کثرت گرایی

۷- قضاوت های ارزشی در اقتصاد

۸- نقد فلسفی نظریات اقتصادی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۱۰ درصد

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال

۳۰ درصد

آزمون میان ترم

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- بلاگ، مارک (۱۳۸۰). علم اقتصاد. ترجمه: غلامرضا آزاد ارمکی. تهران: نشر نی (چاپ اول).
- داو، شیلا، سی (۱۳۸۸). کنکاشی در روش شناسی اقتصاد. ترجمه: محمود متوسلی، علی رستمیان، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی تهران.
- کاتوزیان، محمدعلی (۱۳۷۴). ایدئولوژی و روش در اقتصاد. ترجمه: محمد قائدشرفی، تهران: نشر مرکز (چاپ اول).
- Ross, D. & Kincaid, H. (2009). The Oxford Handbook of Philosophy of Economics. Oxford.
- Schlaudt, O. (2022). Philosophy of Economics: A Heterodox Introduction. Routledge, Taylor & Francis Group.

الف: عنوان درس به فارسی: تاریخ اندیشه‌های اقتصادی			
عنوان درس به انگلیسی:		Schools of Economic Thoughts	
نوع درس و واحد			
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	☐ پایه ☒ نظری	
دروس هم‌نیاز:	ندارد	☐ تخصصی الزامی ☐ عملی	
تعداد واحد:	۲	☐ پروژه / رساله / پایان‌نامه ☒ تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی	
تعداد ساعت:	۳۲	☐ مهارتی-اشتغال‌پذیری	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒ نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی با مکتب‌های گوناگون در تاریخ اقتصاد.

اهداف ویژه:

- ۱- مطالعه مطالعات تاریخی مکتب‌های گوناگون اقتصادی
- ۲- آشنایی تبارشناسانه با جهان‌بینی‌ها و نگرش‌های گوناگون به حیات اقتصادی
- ۳- آگاهی از سرشت تطوری علم اقتصاد و تحولات صورت‌پذیرفته در نحوه درک پدیده‌های اقتصادی در هر مکتب فکری
- ۴- کسب دیدمانی متکثر و منعطف در اندیشه‌ورزی اقتصادی به عنوان شرط لازم برای سیاست‌گذاری اقتصادی (به طور عام) و برنامه‌ریزی‌های پیشرفت و توسعه

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- اقتصاد دوران باستان
- ۲- اقتصاد قرون وسطی
- ۳- اقتصاد دوران تمدن اسلامی
- ۴- جریان طبیعت‌گرایی در اقتصاد
- ۵- مرکانتیلیسم
- ۶- فیزیوکراسی
- ۷- آدام اسمیت
- ۸- اقتصاد کلاسیک
- ۹- اندیشه‌های معارض اقتصاد کلاسیک
- ۱۰- انقلاب صنعتی و سوسیالیسم
- ۱۱- اقتصاد نئوکلاسیک

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۱۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- دادگر، یدالله (۱۳۹۲). تاریخ عقاید اقتصادی. تهران: انتشارات سمت.
- ساندلین، بو، تراتوین، هانس - میکائیل، و وندراک، ریچارد (۱۴۰۰). تاریخ مختصر اندیشه های اقتصادی. مترجم: حمیدرضا ارباب. تهران: نشر نی.
- ژید، شارل، ریست، شارل (۱۳۹۶). تاریخ عقاید اقتصادی. ترجمه: کریم سنجابی (جلد اول و دوم). تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- رابینز، ل. (۱۴۰۰). تاریخ اندیشه اقتصادی. مترجم: غلامرضا آزاد ارمکی. تهران: نشر نی.
- Hunt, E. K. & Lautzenheiser, M. (2015). History of Economic Thought: A Critical Perspective. Taylor & Francis.

الف: عنوان درس به فارسی: مضامین منتخب در اقتصاد اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی:		Topics in Islamic Economics	
دروس پیش نیاز:	ندارد	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی ☐ تخصصی اختیاری ☒	
تعداد ساعت:	۳۲	پیشرفت	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		پروژه/رساله/پایان نامه ☐	
		مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐	
		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی با اصول، احکام و نظام اقتصادی بر اساس آیات قرآن و روایات ائمه معصومین

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی با چستی اقتصاد اسلامی
- ۲- آشنایی با احکام اقتصادی در اسلام
- ۳- آشنایی با نظام های اقتصادی مستخرج از منابع اسلامی

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ۱- کلیات (جایگاه آیات روایات و سیره معصومین در تبیین اقتصاد اسلامی)
- ۲- دیدگاه های گوناگون اندیشمندان مسلمان درباره اقتصاد: فلسفه، منبع معرفت، اصول و احکام (اقتصاد تجویزی)، نظامات
- ۳- فلسفه و اصول اقتصاد اسلامی: خلقت و طبیعت؛ مفهوم محوری عدالت؛ آزادی؛ کار و تولید؛ ارزش اقتصادی؛ قناعت، مصرف
- ۴- احکام اقتصادی در قرآن و روایات: قراردادهای مالی؛ اصل بیع و شراء؛ ربا، کنز؛ خمس، زکات، صدقات، هبه؛ اجاره، جعاله، شرکت؛ رهن، ضمان و دیعه، عاریه؛ صلح، وکالت، وصیت، ارث؛ مفاسد اقتصادی (غصبه رفت، کم فروشی و معاملات باطل)
- ۵- سیاست گذاری، حکمرانی، نظام سازی: نگاه نظام واره به اقتصاد؛ بانکداری در اسلام؛ اقتصاد مقاومتی و تجربه ایران
- ۶- روش شناسی فقه القران، شیوه بحث قرآن از مباحث اقتصادی آیات اقتصادی قرآن
- ۷- استناد به احادیث و سیره معصومین
- ۸- نقش زمان و مکان در استناد به احادیث و سیره معصومین
- ۹- جایگاه تجربه و عقل در اقتصاد اسلامی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۶۰ درصد
پروژه	۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- صدر، محمدباقر (۱۳۹۸). اقتصاد ما (جلد ۱ و ۲). ترجمه: سید محمد مهدی برهانی. تهران: نشر پژوهشگاه علمی تخصصی شهید صدر.
- توتونچیان، ایرج (۱۳۸۵). پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری. تهران: توانگران.
- مطهری، مرتضی (۱۳۹۵). نظری به نظام اقتصادی اسلام. تهران: انتشارات صدرا.
- خوشنویس، جعفر (۱۳۶۴). خطوط کلی اقتصاد در قرآن و روایات. ترجمه: مهدی انصاری. تهران: کتابخانه عمومی امام علی (ع).
- کرمی، محمد مهدی، و پورمند، محمد (۱۳۹۳). مبانی فقهی اقتصاد اسلامی. تهران: انتشارات سمت.

الف: عنوان درس به فارسی: اقتصاد توسعه پیشرفته			
عنوان درس به انگلیسی:		Advanced Development Economics	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐	
		نیست ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با رویکردهای مختلف نظری در اقتصاد توسعه و مداخلات شواهدمحور در حوزه‌های نوین توسعه

اهداف ویژه:

- ۱- بیان تفاوت میان رویکردهای مختلف نظری در توسعه
- ۲- تحلیل مسائل توسعه از زاویه دید رویکردهای مختلف

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- پارادایم‌های رقیب در اقتصاد توسعه: میراث نظری: تفکرات اندیشمندان متقدم؛ پارادایم هسته در حال گسترش سرمایه‌داری؛ پارادایم ساختارگرا؛ پارادایم نئومارکسیسم؛ پارادایم نئوکلاسیک؛ پارادایم نهادگرایی؛ پارادایم وابستگی
- ۲- برخی از راهبردهای توسعه: راهبرد اقتصاد آزاد؛ راهبرد مکتب پولی؛ راهبردهای رشد اقتصادی؛ راهبرد صنعتی شدن؛ راهبرد توسعه نوآوری و فناوری؛ راهبرد توسعه پایدار (رشد متوازن در برابر رشد نامتوازن)
- ۳- سایر راهبردها در تعامل با جامعه: راهبردهای تجاری توسعه اقتصادی؛ راهبردهای سیاسی توسعه اقتصادی؛ راهبردهای حقوقی - نهادی به توسعه اقتصادی؛ راهبردهای اجتماعی به توسعه اقتصادی
- ۴- طراحی مداخلات توسعه با رویکرد شواهدمحور
- ۵- چالش‌های اجرای سیاست‌ها
- ۶- مداخلات در توسعه آموزش
- ۷- مداخلات در توسعه سلامت
- ۸- مداخلات در برنامه‌های تأمین اجتماعی
- ۹- مداخلات در بهبود ارائه خدمات عمومی
- ۱۰- مداخلات در بهبود مالیات‌ستانی
- ۱۱- مداخلات کاهش فقر و نابرابری
- ۱۲- انواع فقر و فقر چندبعدی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۱۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال

آزمون میان ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

▪ یوسفی، محمدقلی (۱۳۹۲). استراتژی های رشد و توسعه اقتصادی. تهران: نشر نی .

- Aghion, P., & Howitt, P. (2009). Schumpeterian perspectives on innovation, competition, and growth. Oxford University Press.
- Banerjee, A. V., & Duflo, E. (2019). Good economics for hard times: Better answers to our biggest problems. Public Affairs.
- Fine, B., Lapavitsas, C. & Pincus, J. (2003). Development Policy in the 21 Century: Beyond the Post-Washington Consensus. Routledge.
- Rodrik, D. (2018). Growth economics: What we know, what we don't, and what to do about it. Princeton University Press.

الف: عنوان درس به فارسی: نهادهای اجتماعی و توسعه اقتصادی			
عنوان درس به انگلیسی:		Social Institutions and Economic Development	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
		پروژه/رساله/پایان نامه ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐	
		نیست ☒	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با رویکرد نهادی و نظریات نهادی در توسعه با تأکید بر نهادهای اجتماعی.

اهداف ویژه:

۱- دانشجویان در پایان درس قادر خواهند بود مسائل اقتصادی را با استفاده از نظریه‌های رویکرد نهادی تجزیه و تحلیل نمایند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- تعریف نهاد اجتماعی و توسعه اقتصادی
- ۲- نظریات قدیم و جدید در اقتصاد نهادی
- ۳- توسعه در تاریخ بشری
- ۴- مروری بر اندیشه مدرنیته، پیشرفت و توسعه
- ۵- اهمیت نهادهای اجتماعی در توسعه اقتصادی
- ۶- هویت و توسعه اقتصادی
- ۷- قدرت و توسعه اقتصادی
- ۸- عمل جمعی و مزایای آن و نظریات همکاری
- ۹- استفاده از نهادهای اجتماعی در حکمرانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۱۰ درصد
آزمون میان ترم	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۰ درصد
پروژه	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

■ متوسلی، محمود، سمیعی نسب، مصطفی، و نیکونستی، علی (۱۳۹۲). نهادها و توسعه. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

- Baland, J. M., Bourguignon, F., Platteau, J. P., & Verdier, T. (2020). Economic Development and Institutions. The handbook of economic development and institutions, 1.
- North, D. C., Wallis, J. J., Webb, S. B., & Weingast, B. R. (2013). In the shadow of violence: Politics, economics, and the problems of development. Cambridge University Press.
- Stiglitz, J. E., (2018). Markets, States, and Institutions, In: Ajit Mishra (eds), Markets, Governance, and Institutions in the Process of Economic Development, Oxford University Press.
- Woolcock, M. (2018). Culture, politics and development', In Carol Lancaster and Nicholas van de Walle (eds.) Oxford Handbook of the Politics of International Development New York: Oxford University Press.

الف: عنوان درس به فارسی: تاریخ تحولات نهادهای اقتصادی در ایران			
عنوان درس به انگلیسی:		Economy of Iran & Institutional Change	
دروس پیش نیاز:	ندارد	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	ندارد	☐ پایه ☐ تخصصی الزامی ☐ نظری-عملی ☐ نظری ☐ عملی	
تعداد واحد:	۲	☐ تخصصی اختیاری ☐ پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری	
تعداد ساعت:	۳۲	☐ مرتبط با آموزش/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود) ☐ مرتبط با آموزش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐ نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با جریان‌ها و رویکردهای مختلف توسعه اقتصادی در ایران و تحلیل مسائل اقتصاد ایران

اهداف ویژه:

- ۱- آشنایی با نهادهای مؤثر در اقتصاد ایران
- ۲- درک و تفکیک نگاه‌ها و رویکردهای مختلف توسعه در تاریخ ایران
- ۳- درک و تفکیک ایده‌های مختلف در چگونگی تحقق توسعه اقتصادی در ایران و تحلیل و نقد آنها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مروری بر تاریخ اقتصادی ایران
۲. سیر تحول بخش‌های اصلی اقتصادی در ایران: تحول نقش دولت در اقتصاد ایران؛ تحول نهاد پولی در اقتصاد ایران؛ تحول نهاد بانک در اقتصاد ایران؛ تحول نهادهای برنامه‌ریزی و بودجه در ایران
۳. جریان توسعه عمرانی زیرساختی در ایران: آب‌رسانی، برق‌رسانی، جاده، شهرسازی و...
۴. جریان توسعه صنعتی در ایران: سازمان گسترش و نوسازی صنایع، بانک‌های توسعه‌ای، صنایع کوچک و متوسط و...
۵. جریان توسعه سیاسی و ساختاری در ایران: گفت‌وگوهای جامع مدنی و مشارکت در ایران، سازمان‌های بین‌المللی و عملکرد آنها در ایران، عدالتخواهی در ایران، رسانه و توسعه در ایران، اصلاح ساختار دولت در ایران.
۶. جریان توسعه اجتماعی و محلی در ایران: خیریه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد در ایران، دولت رفاه و تأمین اجتماعی در ایران، صندوق‌های اعتباری خرد و طرح‌های اشتغال‌زایی، توسعه روستایی در ایران.
۷. جریان توسعه فرهنگی در ایران: آموزش، آموزش عالی، تبلیغ دینی، رسانه
۸. جریان گفت‌وگوهای پیشرفت در ایران: جهاد سازندگی و سایر نهادهای انقلابی، ستادهای توسعه فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
آزمون میان‌ترم	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- موسوی، سعید (۱۳۹۷). داستان توسعه در ایران (ج ۱ و ۲). تهران: انتشارات لوح فکر.
- عظیمی، حسین (۱۳۹۳). مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران. تهران: نشر نی.
- خرمی مقدم، آزاده (۱۳۹۹). اقتصاد ایران و نهادها، تهران: انتشارات دنیای اقتصاد.
- کاتوزیان، محمد علی (۱۳۹۵). اقتصاد سیاسی ایران. تهران: نشر مرکز.
- مؤمنی، فرشاد (۱۳۹۴). اقتصاد سیاسی توسعه در ایران امروزه. تهران: انتشارات نقش و نگار.

الف: عنوان درس به فارسی: توسعه اقتصادی محلی و اجتماع محور			
نوع درس و واحد		Local and Community-based Economic Development	عنوان درس به انگلیسی:
☐ پایه	☒ نظری	ندارد	درس پیش نیاز:
☐ تخصصی الزامی	☐ عملی	ندارد	درس هم نیاز:
☐ پروژه / رساله / پایان نامه	☒ تخصصی اختیاری	۲	تعداد واحد:
☐ مهارتی-اشتغال پذیری		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒ نیست		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب) هدف کلی:

افزایش توانایی دانشجویان در تحلیل حکمرانی محلی و آشنایی با مفاهیم توسعه اقتصادی محلی منطقه‌ای و پویایی‌های تحقق آن در اجتماعات محلی.

اهداف ویژه:

- ۱- توانایی شناسایی مسائل، بازیگران، شبکه‌ها و ترتیبات نهادی در سطح محلی
- ۲- توانایی طراحی راهبردها و سیاست‌های لازم برای توسعه محلی در زمینه‌های خاص

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- توسعه در سطوح پایین تر از ملی: اهمیت رویکرد خرد؛ اهمیت رویکرد میانی (منطقه‌ای و محلی)
- ۲- نظریه‌های مبنایی توسعه میانی: پاتنام؛ پولانی؛ استروم
- ۳- توسعه اقتصادی محلی
- ۴- زنجیره‌های ارزش و شبکه‌های تولید محلی-منطقه‌ای
- ۵- کارآفرینی اجتماعی و کسب و کار اجتماعی
- ۶- نظام‌های نوآوری محلی-منطقه‌ای
- ۷- اقتصاد سطح میانی
- ۸- اقتصاد غیررسمی
- ۹- اقتصاد تعاونی و سازمان‌های انسجام اجتماعی
- ۱۰- نوآوری اجتماعی
- ۱۱- تأمین مالی خرد
- ۱۲- تحلیل فقر در لایه خرد و میانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون میان‌ترم	۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۵۰ درصد
پروژه	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- فرهادی، مرتضی (۱۳۸۸). انسان‌شناسی یاریگری. تهران: نشر ثالث.
- Milofsky, C. & Cnaan, R. A. (2018). Handbook of Community Movements and Local Organizations in the 21st Century. Germany: Springer International Publishing.
- Schumacher, E. F. (1993). Small is Beautiful: A Study of Economics as If People Mattered. Italy: Vintage.
- Blair, J. P., & Carroll, M. C. (2008). Local economic development: Analysis, practices, and globalization (2nd ed.). SAGE Publications.
- Green, G. P. & Robinson, J. W. (2011). Introduction to Community Development: Theory, Practice, and Service-Learning. India: SAGE Publications.

فصل چهارم

ملاحظات اجرای رشته

الف) شرایط لازم برای اجرای رشته

اعضای هیأت علمی تمام وقت رسمی و پیمانی/ مدعو گروه حکمرانی اقتصادی دانشگاه تهران

ردیف	نام و نام خانوادگی کادر هیأت علمی موجود	اطلاعات مربوط به آخرین مدرک و رشته تحصیلی				گروه آموزشی	مرتبه دانشگاهی	وضعیت استخدامی	نوع خدمت	
		مدرک تحصیلی	سال اخذ	محل اخذ (کشور)	رشته تحصیلی (تخصص)				تمام وقت	نیمه وقت
۱	سید مهدی پاک‌ذات	دکتری تخصصی	۱۳۹۶	دانشگاه امام صادق - ایران	معارف اسلامی و اقتصاد	حکمرانی اقتصادی و مالی	استادیار	پیمانی	*	
۲	حسین جلیلیان	دکتری تخصصی	۱۳۹۸	دانشگاه تهران - ایران	مدیریت بازرگانی	حکمرانی اقتصادی و مالی	استادیار	پیمانی	*	
۳	علی رستمیان	دکتری تخصصی	۱۴۰۰	دانشگاه تهران - ایران	کارآفرینی	حکمرانی اقتصادی و مالی	استادیار	پیمانی	*	
۴	سجاد عبدی	دکتری تخصصی	۱۴۰۰	دانشگاه تهران - ایران	علوم اقتصادی	حکمرانی اقتصادی و مالی	استادیار	پیمانی	*	
۵	سیدرضا نخلی	دکتری تخصصی	۱۳۹۹	دانشگاه اصفهان - ایران	علوم اقتصادی	حکمرانی اقتصادی و مالی	استادیار	پیمانی	*	
۶	امیررضا نریمانی	دکتری تخصصی	۱۳۹۶	دانشگاه تهران - ایران	مدیریت دولتی	حکمرانی اقتصادی و مالی	استادیار	رسمی	*	
۷	علیرضا نفیسی	دکتری تخصصی	۱۳۹۹	دانشگاه تهران - ایران	مدیریت توسعه	حکمرانی اقتصادی و مالی	استادیار	پیمانی	*	

ب) چگونگی ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجویان

ارزیابی بر اساس سازوکارهای مشخص شده در هر درس برای ارزیابی دانشجویان و نیز کیفیت پایان‌نامه کارشناسی ارشد